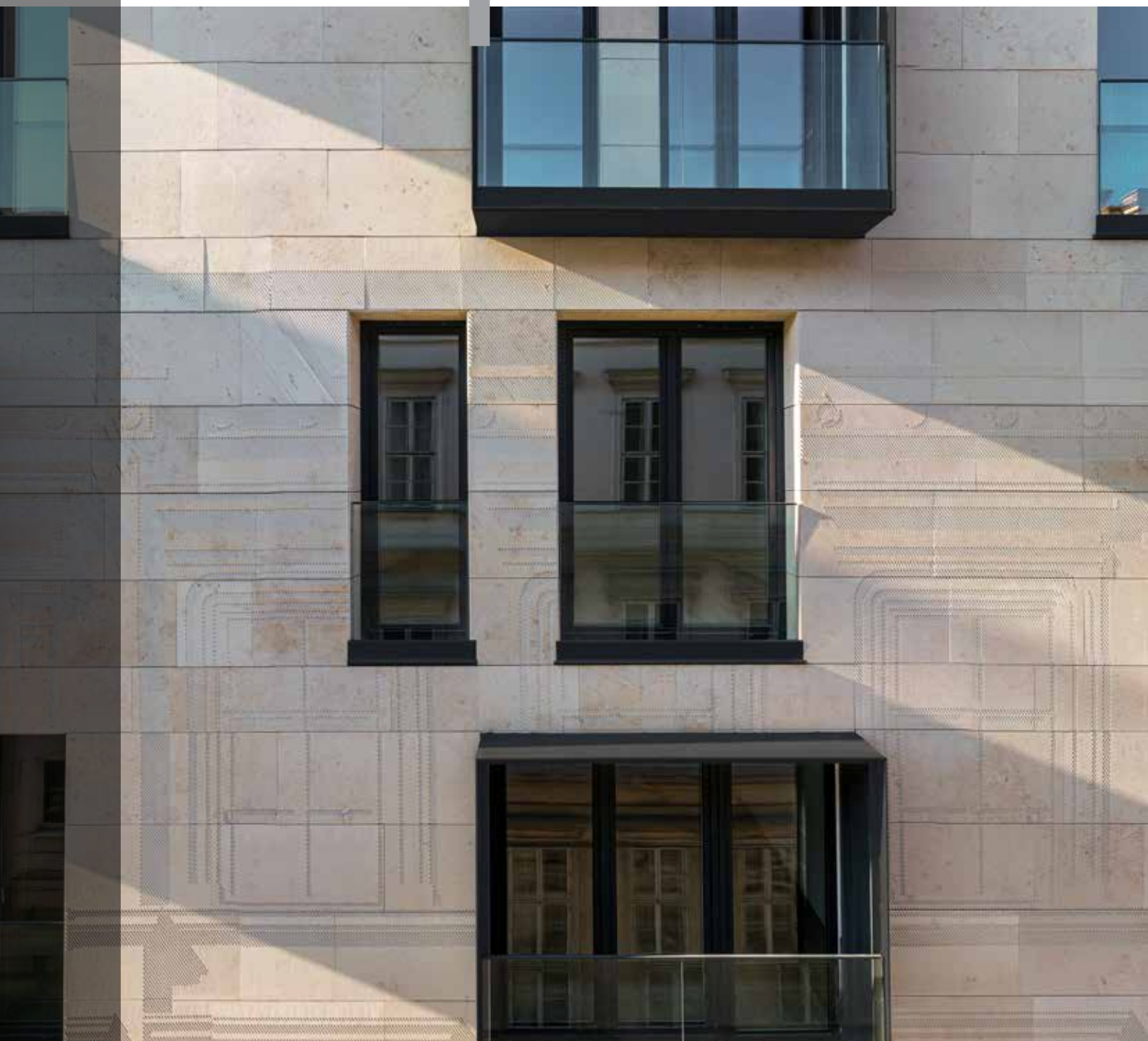

MAGYAR
ÉPÍTÉSZ
KAMARA
KÖZLÖNY
MŰHELY

2022.
december

ÉPÍTÉS Z

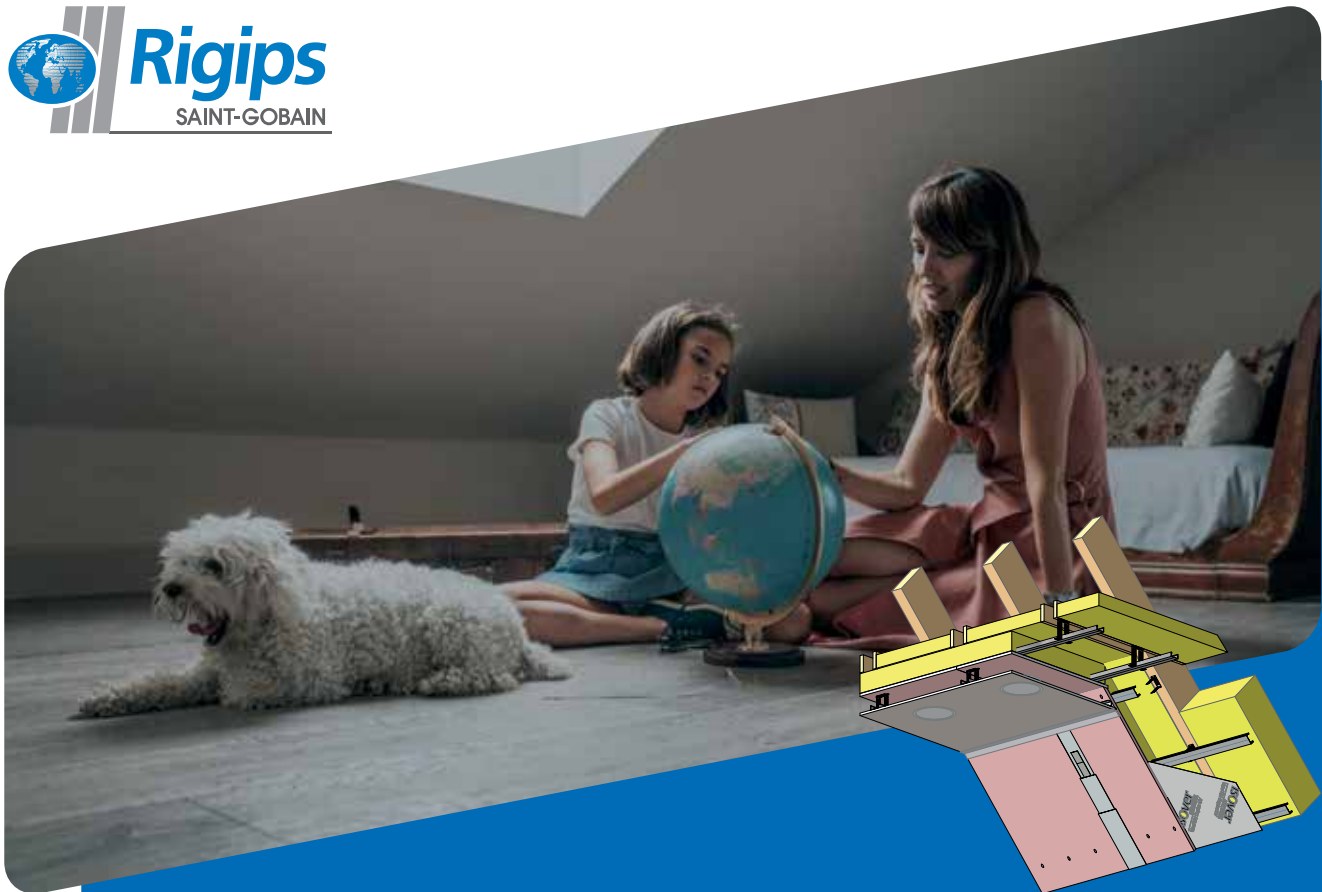
285

Budapest IX., Erkel utca 18.
Hatvani Ádám, Dékány Tibor – sporaarchitects

Fotó:

FÓKUSZTÉMA:
TÖBBLAKÁSOS
LAKÓÉPÜLETEK

TÁJÉKOZTATÓ A MÉK KÜLDÖTTGYŰLÉSÉRŐL – A MÉK ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI – BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2022 – KÖTÖTTFOGÁSÚ SZILUETT – GRAND'OR LAKÓHÁZ A NAGY DIÓFA UTCÁBAN – EGYEDÜL-ÁLLÓ HOMLOKZATKIALAKÍTÁS BUDAPEST TÁRSASHÁZI ÉPÍTÉSZETÉBEN – A BUDAPART BERUHÁZÁS BRA ÉS BRC ÉPÜLETE – BUDAPEST IX., RÁDAY UTCA 57. – BUDAPEST IX., ERKEL UTCA 18. – ÚJ TECHNOLÓGIA

BIZTONSÁGOS TETŐTÉR RIGIPS® RF 15 TŰZGÁTLÓ GIPSZKARTONNAL

A minősített tűzgátló rendszerekkel kivitelezett tetőtér, nem csak vagyontárgyakat menthet, de legfontosabb, hogy életet is!

A biztonság érdekében fontos szempont, hogy a tűzvédelemben is részt vevő RF 15 mm-es gipszkarton áttörésmentes maradjon. Amennyiben a tetőtér vízszintes síkja alá dekor álmennyezetet építünk, ebben elhelyezhetők a süllyesztett lámpatestek, valamint a köztérben elvezethetők az elektromos és egyéb vezetékek. Így megoldható, hogy a tetőtér megfeleljen a biztonsági, esztétikai, hőszigetelési szempontoknak is. Sőt, az Isover Super Profi hőszigetelés beépítésével, a tetőtér védelmet nyújt a nyári felmelegedés ellen, télen pedig energiatakarékosan fűthető.

TETŐTÉR EGY RÉTEG RIGIPS® RF 15 TŰZGÁTLÓ GIPSZKARTONNAL:

- $U \leq 0,15 \text{ W/m}^2\text{K}$ hőátbocsátási tényező Isover Super Profi 15 + 10 cm szigeteléssel,
- EI 30 perc tűzállósági határérték RF 15 gipszkartonnal,
- Védelem a párasodás ellen Isover Vario® KM Duplex belső oldali párazáró fóliával,
- Hőhidak kiküszöbölése a szarufák síkja elé beépített szigetelőanyaggal, az állítható kengyelek felhasználásával,
- Stabil Rigipprofil vázszerkezet az R-CD 27/60 és az R-UD 30 profilok alkalmazásával,
- 25 év rendszerszavatosság.

Ahhoz, hogy a beépített tetőtér mindezekkel a jó tulajdonságokkal rendelkezzen szakszerű tervezésre, minőségi anyagokra és magas minőségű kivitelezésre van szükség, melyekről bővebb információt a Rigips® weboldalán olvashat!

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei

Ajánló	2
Tájékoztató a MÉK küldöttgyűléséről	3
A MÉK 2022. 11. 18-i küldöttgyűlésének határozatai	3
A MÉK Elnökségének határozatai	4
Budapest Építészeti Nívódíja 2022	5

Fókusztema: Többlakásos lakóépületek

Kötöttfogású sziluett	10
Grand'Or Lakóház a Nagy Diófa utcában	14
Egyedülálló homlokzat kialakítás Budapest társasházi építészetében	18
A Budapest beruházás BRA és BRC épülete	22
Tiszte lapra – Budapest E épület	26
Budapest IX., Ráday utca 57.	30
Budapest IX., Erkel utca 18.	32

Új technológia

Bemutatjuk az új Schöck Stacon®-rendszert	34
A Virgilio gyermekoktatási központ Locriban	35
Szigeteléssel az energiatudatos épületekért	36

ÉPÍTÉS Z KÖZLÖNY-MŰHELY | ISSN 1789-0934 |

| 285. szám | 2022. december

A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Hajnóczy Péter; tagjai: Szalay Tihamér, Turi Attila | Főszerkesztő: Tutervai Mátyás
| Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsi utca 2., telefon: (06-1) 318-2944,
(06-30) 4730-391, e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest, Tárogató út 26., telefon: (06-30) 964-9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara
elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

Ajánló

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

Nemrég kezdődött, de lassan véget is ér a 2022. év, így elérkeztünk a Közlöny idei utolsó számához. Sok minden történt ebben az évben a Kamara és az építészek életében is. Lett új minisztériumunk, ahol elkezdték gyártani a bennünket érintő új jogszabályokat, így vigyázó szemünket folyamatosan rajtuk tartjuk... Márciusban közzétette a MÉK Elnöksége a következő időszak kamarai munkáját meghatározó stratégiai célkitűzéseit, és azóta megkezdődött az abban meghatározott feladatok kimunkálása. 25 éves lett a MÉK, amit több részletben megünnepeltünk, különösen a már sokat emlegetett SzeptemberFeszt-en. A jövő évben szintén sok feladat vár a Kamarára, melyről folyamatosan beszámolunk majd mind a Közlönyben, mind a honlapon, a MÉK-hírlevélben, mind pedig egyéb, új platformokon.

A Magyar Építész Kamara hírei között tudósítunk a MÉK 2022. november 18-i küldöttgyűléséről és az elfogadott határozatokról. Ugyancsak megismerkedhetünk a MÉK Elnökségének elmúlt időszakban meghozott határozataival, a szakmai hozzájárulási alap 2022. évi második fordulójának eredményeivel.

Részletesen beszámolunk a 2022. évi Budapest Építészeti Nívódíj pályázat eredményeiről. A díjátadó nagy érdeklődés mellett 2022. 11. 18-án a Fugában került megrendezésre. A zsűri 5 épületet és alkotóit részesítette dicséretben, míg a 2022. évi nívódíjat a XIII. kerületi Vízafogó Park és pavilonépület kapta, melynek építész tervezői Nagy Csaba, Pólus Károly, Batta Miklós és Varga Bianka, tájépítész tervezői Hómann János, Pécsi Máté, Ripszám Eszter és Wang Xiao. Gratulálunk a díjazottaknak, a dicséretben részesülteknek, és minden pályázónak!

Jelen számunkban a Fókusztema rovatban a hazai többlakásos lakóépületek építészetét járjuk körbe, mutatunk be ezzel kapcsolatos jó példákat.

Az első bemutatott épületünk a Corvin Átrium, mely Hajnal Zsolt és Kendelényi Péter építészek nevéhez fűződik. A tervezők az épület bemutatásán túl megosztják gondolataikat a többlakásos lakóépület, mint tervezési műfaj rejtelmeiről, a tervezés szabályairól, buktatóiról. Közös továbbgondolásra érdemes felvetések ezek, érdemes mindannyiunknak elmerengeni rajtuk!

Következő épületünk, a Grand'Or Lakóház teljesen más épített környezetben, egy belvárosi foghíjban valósult meg a Nagy Diófa utcában, tervezői a LAB5 architects iroda munkatársai, Erdélyi Linda, Dobos András, Korényi Balázs és Gáspár Virág Anna vezetésével. Izgalmas helyszín, nagy kihívás, melyre a tervezők magas színvonalú megoldást adtak.

„Egyedülálló homlokzat kialakítás Budapest társasházi építészetében” címmel mutatja be Molnár Zsuzsanna a Bánáti+Hartvig Építész Iroda tervezőinek és Hartvig Lajos vezető tervezőnek a Green Court Residences nevű épületét, amely a 13. kerületben található. Az épület homlokzati megjelenése valóban különleges, de legalább ennyire izgalmas a belső átrium is. Mozgalmas, de nem hivalkodó, egyedi, de nem öncélú megoldásokkal sikerült magas építészeti színvonalat létrehozniuk a tervezőknek.

A sűrű belvárosi környezetből kilépünk a Vikár és Lukács Építész Stúdió csapata, a Lukács István és Vikár András által jegyzett Budapest-i épületek bemutatásával. A BRA és BRC épületek tervezését pályázaton nyerte el az iroda 2016-ban. Budapest egyik leggyorsabban fejlődő területén hozták létre a tervezők ezt a nagy léptékű, ugyanakkor mégis szellős, jó hangulatú épületegyüttest. Tipikusan az a projekt, amit mindenképp élőben is érdemes megnézni, hogy a valóságban is érezhessük a beépítés lüktetését, a térarányokat, és mindazt a miliót, amiről az alkotók úgy gondolják, hogy ez a jó válasz egy ilyen jellegű megrendelői igényre.

Ritka alkalom, amikor azonos városrészből tudjuk különböző tervezők munkáit bemutatni, most sikerült. A FBIS architects iroda, Fernezelyi Gergely, Annus Viktor, Tóth Ádám, Brósz Róbert Zsigmond és Paróczy Judit építészek közreműködésével készítette a Budapest beépítés E épületét. Az épületet Fernezelyi Gergely és Tóth Ádám mutatja be egy beszélgetés keretében, amely során nemcsak az épületről tudhatunk meg sok mindent, hanem az egész Budapest projektről is. Érdekes eszmecsere, és ha már az előző ház miatt kilátogat valaki a helyszínre, akkor semmiképp ne hagyja ki ezt a beépítést sem!

A folyóparti kirándulás után irány újra a IX. kerület sűrűje, ennek során a Sporaarchitects 2 foghíj épületével ismerkedhetünk meg. Az első a Ráday utca 57. alatt található, mely egy átmenő telek a Ráday és a Lónyay utca között, melyet a tervezők ki is használtak, egy passzázs kialakításával a két utca között. Elegáns, visszafogott építészeti elemekkel megformált épület-együttes alakult ki a kezük munkája nyomán. A másik épület az Erkel utca 18. beépítése. Az itt álló épület bontása nem kis vihart kavart szakmai körökben, így jelentős hendikeppel indult a tervező a történetben. Az épületről mindent elmond a bemutatás utolsó néhány sora: „Az első, amit a kortárs építészet szívesen számonkérne, az az illeszkedés. Hogyan lehet ehhez a kérdéshez hitelesen hozzáállni? Mit jelent a hitelesség ebben az esetben? Az épület ezekre a kérdésekre keresi a választ.”

Az Új technológia rovatunkban beszámolunk a Kingspan homlokzatburkolat gyártásáról, a Schöck Stacon rendszeréről, a Mapei Calabriában alkalmazott szigeteléséről, valamint az URSA Tectonic hőszigeteléséről.

Kedves Olvasó! Mielőtt mindenkit elragadna a karácsonyi ajándékvásárlás forgataga, vagy bejglímámorba zuhanna, a Közlöny olvasgatásával kínálunk egy havas téli estére szánt kellemes elfoglaltságot a forralt bor mellé! Találkozunk 2023-ban, az új évben, új tervekkel, töretlen lelkesedéssel! Mindenkinek tartalmas és vidám adventi készülődést, szép karácsonyt és boldog új évet kívánunk!

Tutervai Máttyás
MÉK-alelnök, főszerkesztő

Tájékoztató a MÉK küldöttgyűléséről

2022. november 18-án, pénteken került sor a Magyar Építész Kamara küldöttgyűlésére a Kopaszi-gát Öbölház-rendezvényteremben.

Dr. Hajnóczy Péter MÉK elnök meghívására Csepreghy Nándor államtitkár, miniszterhelyettes (Építési és Beruházási Minisztérium) köszöntötte a résztvevőket és tájékoztatást adott a minisztérium aktuális feladatairól.

Ezt követően megkezdődött a hivatalos napirendi pontok tárgyalása. A küldöttgyűlésre előterjesztett anyagokat a MÉK előzetesen egyeztetette a területi kamarákkal, és a honlapon is elérhetőek voltak mindenki számára. Az előterjesztésekre vonatkozóan módosítási javaslatok nem érkeztek a Magyar Építész Kamarához.

Első napirendi pontban került megtárgyalásra a MÉK Szakmai továbbképzési szabályzatának módosítása. A szabályzat módosításához több küldött is hozzászólt. 134 igen, 72 nem szavazattal, 15 tartózkodás mellett nem fogadták el a küldöttek a szabályzat módosítását, mivel ahhoz a jelenlévők 2/3-ának támogató szavazatára lett volna szükség.

Következő napirendi pontként a MÉK 2023. évi költségvetésének tervezetét és ahhoz kapcsolódóan a 2023. évi tagdíj előterjesztését tartalmazó két változatot Szalay Tihamér MÉK alelnök ismertette. A MÉK Felügyelőbizottságának képviselőjében Ábrahám Ferenc, a MÉK FEB-elnöke elfogadásra javasolta a költségvetési terv I. változatát. A helyszíni hozzászólásokat követően a küldöttek a költségvetési terv I. változatát 109 igen, 95 nem szavazattal, 2 tartózkodás mellett fogadták el, így a MÉK jövő évi költségvetésének részeként 83 000 Ft-os 2023. évi tagdíjról határoztak.

A 3. napirendi pont keretében a tagdíjjal kapcsolatos vitaindító beszélgetésre került sor. Az itt elhangzott irányok, ötletek és javaslatok elemzése, kiértékelése a következő lépés a munkaanyag előkészítéséhez. A hozzászólásokat a MÉK mindenki számára elérhetővé teszi a honlapján.

MÉK Titkárság

Fotók: Gáti Oszkár-Dániel

A MÉK 2022. 11. 18-i küldöttgyűlésének határozatai

7/2022. (11. 18.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK Szakmai továbbképzési szabályzat előterjesztett módosításait 134 igen, 72 nem szavazattal, 15 tartózkodás mellett nem fogadta el.

8/2022. (11. 18.) sz. MÉK Kgy. határozat

A MÉK Küldöttgyűlése a MÉK 2023. évi költségvetését 109 igen, 95 nem szavazattal, 2 tartózkodás mellett elfogadja azzal, hogy ennek részeként a 2023. évi tagdíjat 83 000 forintban állapítja meg.

Szeretne értesülni a szakmagyakorlást érintő friss hírekről?
Like-olja és kövesse a Magyar Építész Kamara Facebook-oldalát!
<https://www.facebook.com/magyarepiteszkamara/>

A MÉK Elnökségének határozatai

17/2022. (05. 30.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag elfogadja a MÉK 2021. évre vonatkozó „kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet” c. anyagot.

18/2022. (07. 01.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúan az alábbi szakmai véleményt hozza XY „KIFOGÁS” beadványára vonatkozóan, amely a DaSzT ... döntését (a továbbiakban: DaSzT döntése), illetve az ez alapján kiállított ... igazolását (a továbbiakban: MV-É-M-igazolás) „kifogásolja”.

1. A DaSzT döntése a 14/2022. (04. 22.) sz. MÉK Elnökségi határozat 6. pontja szerint történt, az pozitív elbírálású, amely alapján a ... szinten pozitív tartalmú IGAZOLÁSA (továbbiakban: ME-É-M-igazolás) került kiállításra a ME-É-M-jogosultság vonatkozásában. Ezek szerint sem a DaSzT döntése, sem a ME-É-M-igazolás a „KIFOGÁS” szempontjából nem releváns.

2. Az MV-É-M-jogosultságot a 38/2015. (III. 11.) Korm. rendelet 22. § (5), 4. melléklet 3. iktatta be, hatályos 2015. III. 12-től. (Képesítési minimum követelmény: okleveles építészmérnök.) 7 éve létező jogosultság.

3. 2022. IV. 1. napjától lépett hatályba, hogy a MV-É-M-jogosultság képesítési követelménye: okleveles építészmérnök, építészmérnök és műemléki szakirányú szakmérnök.

4. XY az MV-É-M-jogosultsághoz szükséges végzettséggel – jelenleg – nem rendelkezik.

19/2022. (07. 01.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúan elfogadja a MÉK Szakmai továbbképzési szabályzat függelékét, amely 2022. szeptember 1. napjától lép hatályba és az ezt követően benyújtott kérelmeknél alkalmazandó.

20/2022. (09. 02.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúan úgy döntött, hogy a küldöttgyűlést 2022. november 18-ra tűzi ki.

21/2022. (09. 02.) sz. MÉK Elnökségi határozat

Eltér Istvánt 2022. június 23-án megválasztották a BÉK elnökének. Ennek következtében vezető kamarai tisztségviselő és egyben 2 területi kamarai Kft.-ben is a tulajdonos képviselője lett. (FUGA 100%, Építész-továbbképző 50%.)

Ezért a MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúan úgy döntött, hogy Eltér István tevékenységét elismerve és munkáját megköszönve a következő elnökségi ülésre meghívja, és a MÉK Nonprofit Kft. ügyvezetői tisztségéből 2022. december 31-i határidővel visszahívja, megbízási jogviszonyát megszünteti.

Jelen határozat 2022. október 7-én kerül kihirdetésre.

22/2022. (09. 02.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége ÖPZ által benyújtott beruházáslebonylítói tanúsításra vonatkozó kérelmét áttekintette és 8 igen szavazattal egyhangúan úgy dönt, hogy a benyújtott iratok alapján részére a beruházáslebonylítói tanúsítás kiállítható.

23/2022. (09. 02.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége XY kérelme tárgyában 8 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy a 100 000 Ft összeg havi 10 000 Ft-os részletben történő fizetéséhez járul hozzá oly módon, hogy az első részlet befizetésének határideje 2022. november 5., majd ezt követően minden hónap 5. napjáig kell a részletet befizetnie.

24/2022. (10. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen szavazattal egyhangúan úgy dönt, hogy Eltér István ügyvezetői tisztségéből 2022. december 31-i határidővel történő visszahívása okán október 11. napjától a megbízatása megszűnéséig kizárólag ügyvivői szerepkört töltsön be, újabb kötelezettséget ne vállaljon, újabb szerződést ne kössön.

25/2022. (10. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen szavazattal egyhangúan az alábbiak szerint dönt a Szakmai Hozzájárulási Alap 2022 második fordulójában beérkezett kérelmekről (lásd a lap alján).

26/2022. (10. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége MA által benyújtott beruházáslebonylítói tanúsításra vonatkozó kérelmét áttekintette és 5 igen szavazattal egyhangúan úgy dönt, hogy a benyújtott iratok alapján részére a beruházáslebonylítói tanúsítás kiállítható.

27/2022. (11. 02.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége SzZs által benyújtott beruházáslebonylítói szakterületen tanúsításra vonatkozó kérelmét áttekintette és egyhangúan úgy dönt, hogy a benyújtott iratok alapján részére a kért két tanúsítás kiállítható.

Pályázó neve	Szakmai program	Teljes összeg	MÉK-támogatás
Golda János (13-0218)	A Mesteriskola franciaországi tanulmányútja	8 887 000	1 000 000
Kulcsár Attila (15-0068)	Szabolcs-Szatmár-Bereg Modern Építészete 1970-2020	1 705 000	852 500
Aczél Gábor (01-0057)	Közelmúltunk tervpályázatainak kutatása	6 000 000	0
Békés Megyei Építész Kamara	BMÉK 25 éves jubileuma	1 520 000	1 216 000
Budapesti Építész Kamara	A FUGA négy kiállítási és személyes találkozókat generáló kísérőrendezvényeinek technikai megvalósításának és kommunikációjának költségei	3 980 000	0
Budapesti Építész Kamara	Budapesti építész képzőhelyek szakmai eredményeinek bemutatása: jelentés a képzés aktuális állapotáról, eredményeiről az ún. Covid-érvolyamok teljesítményének tükrében	8 000 000	2 000 000
Komárom-Esztergom Megyei Építész Kamara	Az építészet hónapja Komárom-Esztergom megyében	1 997 000	1 597 600

Vas Megyei Építész Kamara	Kamarai film készítése a VÉK 25 éves történetéről	317 000	254 000
Csongrád-Csanád Megyei Építész Kamara	3 napos szakmai út	2 560 000	1 024 000
Bács-Kiskun Megyei Építész Kamara	Kihelyezett ülés, szakmai kirándulás, díjátadó kiállítással és tagok köszöntése, rendezvény tartása	2 694 000	1 950 000
Mujdricza Ferenc (11-0021)	Esztergom-Szentkirály Magyar Nemzeti Emlékhely és dunai fogadóépülete projektterve	1 200 000	0
Somogy Megyei Területi Építész Kamara	SMÉK Baranyai szakmai nap 2022. szeptember 23-24.	525 000	262 000
Somogy Megyei Területi Építész Kamara	SMÉK Budapesti szakmai nap 2022. október	685 290	343 000
Somogy Megyei Területi Építész Kamara	SMÉK-székház, eszközbeszerzés	1 320 000	0
Dragonits Márta (01-1244)	800 éves domonkos rend történeti és mai építészete – előadás-sorozat	720 000	0

Budapest Építészeti Nívódíja 2022

BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI

A pályázat célja

A pályázat célja, hogy elősegítse az új értékek teremtését, a hagyományos értékek megőrzését, valamint az építészeti és környezeti kultúra fejlődését. A pályázat kiemelt feladata, hogy elismerje és megismertesse a városképet formáló építészeti

alkotásokat, bemutassa az igényesen megtervezett és létrejött alkotásokban részt vevők példaértékű együttműködését a további magas színvonalú, innovatív beruházások ösztönzése érdekében. Cél, hogy a Budapest Építészeti Nívódíja 2022 díj odaítélésével a legkiemelkedőbb alkotások megkapják a megérdemelt figyelmet és nyilvánosságot.

A jelölhető alkotások köre

A pályázaton olyan, Budapest közigazgatási területén található alkotások vehetnek részt, amelyek Budapest építészeti arculatát vagy egy városrész használatát, megjelenését javítják. Az alkotás lehet megvalósult új, illetve rehabilitált épület, építmény, közterület, belső tér.

A pályázaton való részvétel feltételei

Pályázatot nyújthat be az épület felelős tervezője önállóan vagy az építetővel (tulajdonossal) közösen (továbbiakban együtt pályázó).

Egy alkotás csak egy pályázatként vehet részt. Ugyanazon pályázó több alkotással is pályázhat.

A pályázatra olyan alkotással lehet jelentkezni, amelynek használatbavételi engedélye 2019. július 1. és 2022. július 3. között vált jogerőssé vagy ebben az időszakban adták át (nem építési engedély-köteles építmény esetén).

Nem vehet részt a pályázaton olyan alkotás, amely korábban már Budapest Főváros Önkormányzata Építészeti Nívódíja, a Budapesti Építész Kamara Építészeti Nívódíja vagy a Budapest Építészeti Nívódíja pályázaton érvényes pályaművel indult, függetlenül annak eredményétől.

A pályázat jellege: nyílt.

A díjazás

A Bírálóbizottság egy díjazottat választ, amelynek a Budapest Építészeti Nívódíja 2022 címet adományozza. Több kiemelkedő színvonalú, a maga nemében példamutató, vagy partnerekben létrejött, de különböző típusú (funkciójú, léptékű) alkotások esetén a Bírálóbizottság két díjat is kiadhat, továbbá javaslatot tehet Budapest Építészeti Nívódíja Dicséret odaítélésére. Megfelelő kiemelkedő színvonalú pályamű hiányában a díjat a Bírálóbizottság nem köteles kiadni. Az elismerés pénzjutalommal is jár, amelyre legfeljebb bruttó 4 000 000 Ft (azaz négy millió forint) áll rendelkezésre, azonban a Bíráló Bizottság nem köteles a teljes összeget felhasználni. Egy díj összege nem lehet kevesebb, mint bruttó 500 000,- Ft (azaz ötszáz ezer forint).

A Bírálóbizottság tagjai

Elnök: Kerpel-Fronius Gábor okosvárosért és részvételiségért felelős főpolgármester-helyettes, Budapest Főváros Önkormányzata

Tagok:

Erő Zoltán Budapest főépítésze, Főpolgármesteri Hivatal Várostervezési Főosztály, főosztályvezető

Bardóczi Sándor Budapest főtájéépítésze, Budapest Főváros Önkormányzata

Csapó Balázs építész, Budapesti Építész Kamara

Brenner János építész, urbanista

Félix Zsolt építész

Anthony Gall építész

Soltész Noémi építész

Eredmény

Nívódíj

Vízafogó Park és pavilonépület, XIII. ker.

Dicséret

Attila 99 Loft apartmanház, I. ker.

KOZMO Hotel és társasházi lakások, VIII. ker.

Bakáts tér és a csatlakozó utcák felszíni rendezése, IX. ker.

A15 villa, XII. ker.

Budafoki Zöldike Tagbölcsőde, XXII. ker.

Fotó: Tuszingner Károly

NÍVÓDÍJ

Vizafogó Park és pavilonépület*Bp. XIII., Párkány utca 39-41. Vizafogó Park***Pavilonépület:***Építész felelős tervező: Nagy Csaba, Pólus Károly**Építész társtervező: Batta Miklós, Varga Bianka**Tartószerkezeti tervező: Cséfalvay Gábor, Szenczi Zsófia (Tetra-Plan Kft.)**Épületgépészeti tervező: Sor Zoltán (PHQ Kft.)**Épületvillamossági tervező: Aczél Dávid (ENOVA Kft.)**Tűzvédelem: Decsi György (Fireeng Kft.)**Konyhatechnológus: Rátonyi Árpád (Quartisse Bt.)***Park:***Tájépítész felelős tervező: Hómann János, Pécsi Máté**Tájépítész társtervező: Ripszám Eszter, Wang Xiao**Úttervezés: Ittész Miklós, Varga Péter, Hartai Gábor (Ittész Mérnökiroda Kft.)**Vízgépészet, öntözőrendszer: Szűcs Sándor (Laungrin Bt.)**Külső közmű: Bíró Attila, Hanczár Gábor, Ördög-Beke Ágnes (KÉSZ Tervező Kft.)**Közvilágítás, energiaellátás: Molnár Attila (Tetra-Com Kft.)**Szobrász: Lestyán Goda János**Talajmechanika: Boldizsár László, Kovalóczy György (Argon-Geo Mérnöki Iroda Kft.)**Geodézia: Vajda Szabolcs (Tájépítész Bt.)**Építtető: Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat**Megrendelő, lebonyolító: XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt.**Kivitelező: Miskolczi Energiatervező Kft. (pavilonépület), Parkfenn-tartó Kft. (Vizafogó Park)*

A XIII. kerületi Vizafogó lakótelepnek és a Göncz Árpád Városközpont közé ékelődő területrészenek izgalmas és hányattott története van. Nem is olyan régen itt még iparvágányok sorakoztak, az ipari múltból azonban már csak a vágányokat kísérő indóház épülete maradt meg. A környék dimanikusan városiasodik. Nem nagyon van arra példa, hogy egy kerületi önkormányzat saját elhatározásából egy beépítésre szánt te-

lekből közparki területet hozzon létre. Itt ez mégis megtörtént, és mert ez a környék nagyszámú lakosságának jelent hatalmas életminőségbeli változást, a zsúri nagyon magasra értékelt és üzenetértékűnek fogta fel. A telek parkosításával kialakított tó, a tóparti pavilonépület (amely közcívét üzemeltet) kerítéssel zárt, éjjel nem látogatható, ezáltal az angol square-rendszerhez hasonlóan üzemeltetés, a jól megválogatott növényzet, a talajkutas öntözőrendszer és a közösségi szondázással kialakított közparki funkciók olyan tájépítészetileg és építészetileg is jól megformált oázist hoztak létre a városi dzsungelben, amely jobb helyé teszi és felértékeli a Vizafogó területét. Az ipari rendezővágányokból beépítésre szánt területté, majd közparkká alakuló terület olyan tanmese, amit Budapest szívesen és büszkén mesélhet el bárkinek, s ami tervezőinek és megbízóinak is a becsületére válik.

DICSÉRET

Attila 99 Loft apartmanház*Bp. I., Attila út 99.**Építész felelős tervező: Dékány Tibor, Hatvani Ádám**Építész tervező: Pomázi Dorottya, Botta László, Kosik Péter, Ungerhofer Dani, Czegléczki Attila, Evva Ambrus, Tripsánszky Zoltán, Lévai Marcell***Belsőépítészlet:***Közös területek, wellnes, étterem – Dékány Tibor, Hatvani Ádám, Pomázi Dorottya, Botta László, Kosik Péter, Ungerhofer Dani, Tripsánszky Zoltán, Lévai Marcell, Evva Ambrus**Lakások és pékség – Berecz Dániel, Kutasi-Kovács Petra, Knercz Beáta, Cziczter Klaudia, Kiss Kaiser Panka, Kiss Mariana, Balogh Boglárka, Kónya Orsolya, Domján Éva, Pataki Attila, Tóth Tímea, Tyeklár Ádám, Zsides Gergő, Kanyó Mihály, Banics Adrienn, Károly Ferenc, Koller János, Nagy Henriett, Tóth Petra*
Design & Build: Malata Gyula

Az Attila úti együttes különös keveréke a polgári lakóháznak és az ipari hangulatú loftháznak. Ez a többszínűség nem új, már Györgyi Dénes 1937-es épülete is ötvözte a lakóházat az irodaházzal és a trafóházzal. Az Elektromos Művek épülete jól besimult az Attila úti térfalba, pedig a mimikrijét megtalálni nem lehetett könnyű. Az épület idővel funkcióját elvesztette: a trafóállomást a budapesti elektromos hálózat gyökeres átalakítása tette feleslegessé, a számítóközpont pedig az informatika fejlődése révén vált idejét múlttá.

Gondolhatnánk, hogy könnyed ujjgyakorlat lehet egy kiüresedett épületváz felhasználásával luxuslakásokat kialakítani,

azonban nem ez volt a helyzet. Az eredeti térrendszer adottságai összetett feladatot adtak, a korabeli lépcsőházak és felvonók pozíciója, az eltérő emeletmagasságok és a meghatározó szellőzőkürtők között jól működő épületet kialakítani nem kis kreativitást igénylő feladat volt. Szerencsére a nagyvonalú program is lehetővé tette a lakások nagystílusú térstruktúrájának kialakítását. Jó döntésnek bizonyult a földszinten az étterem hátrahúzása is, így még a Bugát lépcső parkja is új elemmel gazdagodott. Különleges feladatot jelentett még az épület ipari jellegű nyílászáróinak átértelmezése.

Bár az épület nem védett, épített örökségünknek izgalmas eleme. A tervezők nagy gonddal őrizték és fejlesztették az eredeti ház karakterét, az építészeti részleteket, szerkezeti megoldásokat. A lakások és az étterem is érzékeny építészeti minőségben valósult meg.

DICSÉRET

KOZMO Hotel és társasházi lakások az egykori Józsefvárosi Telefonközpont épületében

Bp. VIII., Horváth Mihály tér 17–19.

Építész felelős tervező: Draskóczy Gergely – KOZMO Hotel és társasházi lakások „AA”-szárny
Mészáros Gabriella – társasházi lakások „BB”-szárny

Építész társtervező: Németh Tamás, Mester István

Statika: Méri Tamás, Neumayer Péter, Salacz Ákos, Vida Kálmán
Gépészet: András-Tövissi Balázs, Bujtár Gábor, Lucz Attila, Kovács Gyula

Elektromos: Rajkai Ferenc, Petkovics János

Épületszigetelés: Horváth Sándor

Tűzvédelem: Decsi György

Víziközmű: Farkas Sándor

Zajvédelem: Csott Róbert

Munkatársak: Bereczki Sándor, Szokolczai Alida, GCA Architects, Andrea Navarro, Daniela Baeza, Földesi Tímea, Szűcsné V. Babet, Karányi Ágnes, Szalai Balázs, Lászlófi Károly, Kohlberger Dániel, Soltész Bence, Palotai Barbara, Schmutzer Áron, Otruba Gábor, Gabara-Budai Krisztina

A volt Józsefvárosi Telefonközpont építéskor mind eredeti funkciójában (kommunikációs technika), mind szerkezetében (korai példa a vasbeton használatára) rendkívül modern volt, formavilágában pedig az eklektika és a szecesszió határára mozgott. Később funkcióját veszítette és üresen állt, tehát bizonyos értelemben kimerítette a „barnamező” fogalmát.

Az épület környéke, beleértve a közterületeket, rehabilitációt igényel, amit a sikerült újrahasznosítás talán „urbanisztikai akupunktúra” jellegével el tud indítani. Az épület nagy részét a szálloda foglalja el, az eredeti bejáratától az újonnan épített, acél-üveg szerkezetű recepciót akár gyalog, akár – a kofferok kirakodásáig – gépjárművel lehet megközelíteni. A műemlékvédelmi igényesség a részletekig – mint például a nagyvonalú főlépcsőház kerámiaburkolatának helyreállítása – kiterjed. Egy később beépített földem elbontásával az udvarra néző nagyvonalú vendéglátó helyiség kialakítása vált lehetővé. Komoly műszaki kihívásnak bizonyult a pincébe került wellnessegység elhelyezése. Városfejlesztési szempontból ígéretes beavatkozás történt, jól sikerült a későbbi átalakítások során szinte reménytelenül össze-vissza átépített épület alaprajzi letisztítása, az eredeti állapothoz közelítése.

DICSÉRET

Bakáts tér és a csatlakozó utcák felszíni rendezése

Bp. IX., Bakáts tér

Tájépítész felelős tervező:

Steffler István, Szloszjár György

Tájépítész tervező:

Bóhm Gábor, Pálffy Dóra

A Belső-Ferencváros ikonikus tere régóta várt a megújításra, ennek pénzügyi keretét a főváros TÉR_KÖZ pályázata biztosította tetemes kerületi önrésszel. A tér átalakítását célzó terv számos változatot élt meg, éles viták keresztjében edződött végleges formába, ahol harcolt egymással a parkolási, a forgalmi, a forgalomcsillapítási, a zöldítési és a reprezentációs igény. A végleges és megvalósult tervek kevesebb reprezentációt (elmaradt a sokáig ide tervezett szökőkút), jelentősebb forgalomcsillapítást és több zöldet tartalmaznak, amely összességében nyugodtabbá, bájosabbá, humanizáltabbá és utcaképeiben is magas esztétikai minőségűvé varázsolják a helyszínt. A járdafelületek klinkertéglát idéző képe egyfajta egyedi arculatot, keretezést is kölcsönöz a térnek és a Bakáts utcának. Külön figyelmet érdemelnek azok a kísérleti technológiai megoldások, amelyek a meglévő és a pótoltt fák életterét javítják a Stockholm faültetési rendszer nagyarányú alkalmazásával, ilyen tekintetben is mintaeértékűvé és úttörő jelentőségűvé avatva a környezetalkotási munkát. A Bakáts tér fontos és jó példája lett a belvárosi közterületi rehabilitációnak, amelyet jelenleg példás fenntartás egészít ki, azzal együtt, hogy a téren időnként a nagyobb rendezvények jelentős igénybevételnek teszik ki a zöldfelületet.

DICSÉRET

A15 villa*Bp. XII., Alkony út 15/c**Építész felelős tervező:* Fazekas Katalin DLA, Vilics Árpád (Kettőpera Stúdió Kft.)*Belsőépítész tervező:* Fazekas Katalin DLA, Vilics Árpád (Kettőpera Stúdió Kft.)*Táj- és kertépítész-tervező:* Pécsi Máté (Objekt Kft.)
Munkatársak: Baranyi Ágnes, Vereb-Dér Anna

A Zugliget felett magasodó dombon a villa elrejtőzött. Nem mutogatni akarja magát, hanem arra figyel, hogy a legszerűbben foglalja el azt a kilátóhelyet, ahonnan a Jánoshegyi-kilátóra nyíló hasadéokban az egyetlen épület a kilátó maga. A többi erdő és erdő, Budapesten valószínűleg nem sok ilyen helyet találunk. A ház tömege szinte észrevehetetlen. Az átlátások, a könnyed, jelzésszerű előtető, a külső és a belső terek rafinált kapcsolatainak köszönhetően a tömeg elveszíti a jelentőségét, a figyelmet a terekre és a térkapcsolatokra, az átjárókra és a lépcsőkre koncentrálódik.

A minimáliszközökkel kialakított ház materiális valóságát a karakteres téglá, a látszóbeton szerkezeti elemek és a szinte vernakuláris hangulatú tetőszerkezet adja. A két szinten keresztül egymásba folyó terek voltaképpen a környező tájjal is minden ponton összekapcsolódnak. A terek arányosak, a beépített bútorok jellemzően gondos részletképzéssel a burkolatok részévé válnak. A mobiliák is szerves részét alkotják a kiegyensúlyozott belsőépítészeti koncepciónak. Figyelemre méltó az épület korszerű, alacsony energiaigényű gépészeti rendszere, de még a gépészeti és elektromos hálózatok precíz kiépítése is. Külön említést érdemelnek az erdős környezetben alkalmazott tájépítészeti megoldások, a gondosan megválogatott intenzív kiültetések is. Az épület egésze harmóniát sugall: telepítése, térfoglalása, visszafogottsága példaértékű.

DICSÉRET

Budafoki Zöldike Tagbölcsőde*Bp. XXII., Terv utca 14/a**Építész felelős tervező:* Nagy Csaba, Pólus Károly*Építész társtervező:* Kassai Dorottya, Pásztor Ádám*Építész munkatársak:* Horváth Krisztina, Rády Szilveszter, Senánszky Zsófia*Táj- és kertépítész-tervező:* Massányi Edina (Open Air Design Kft.)
Tartószerkezeti tervező: Pintér Tibor (ÉKI Terv Mérnökiroda Kft.)
Épületgépészeti tervező: Makáry Csaba (Agorex Kft.)
Épületvillamossági tervező: Kapitor György (Zone-Plan Kft.)
Konyhatechnológus: Rátóny Árpád (Quartisse Kft.)
Építettő: Budapest Főváros XXII. kerület Budafok-Tétény Önkormányzata

A Tétényi-fennsík délkeleti lejtőjén épült fel Budafok-Tétény Önkormányzat három egységből álló Zöldike Tagbölcsődéje. Az épület nyers, vakolt falaival és zöldtetőjével nem akar kitűnni környezetéből, a táj részeként definiálja magát, közelebről nézve pedig egy teljes mélységig átgondolt külső és belső tér-sor tárul fel, ahol az épület minden majdani használatjára szerezett gondoltak a tervezők. A pavilonos, csoportoszobákra tagolt elrendezés a nagy épületet kisebb tömegekre bontja, így az jól illeszkedik a környező családi házak léptékéhez. A tagolt tömeget egységes, a tereplejtést követő, extenzív zöldtető fedi, amely a csoportoszobáknál, a hangsúlyos helyeken megtörik, körülölelve a hozzájuk tartozó játszóudvarokat, árnyékot és esővédelmet biztosítva. Az ablakok mérete és magassága változó, sokukat a gyermekek méreteihez igazították, amelyek így a homlokzatot játékosá alakítják. Ezt a játékot folytatják a terek alatt található pincerendszer vasbeton kútgyűrűkből készült szellőzőkürtői, ezeket a tervezők belefoglalták a kompozícióba: a körökkel átluggatott mesebeli kémények az épület és a kert részeivé válnak. A racionális alaprajzi elrendezéshez érzékeny belsőépítészeti koncepció párosul: a színek és a természetes fafelületek nagyon visszafogott pasztellárnyalatokban jelennek csak meg a világos terekben, nincsenek felesleges gesztusok. A gondos, a nagy egész mellett minden részletre kiterjedő tervezői attitűd követendő példát állít a kisgyermeknek szóló terek jövőbeli tervezői elé.

Slate Design™
A VILÁG LEGVÉKONYABB KÖBURKOLATA

RAGASZTOTT, VÉKONY HOMLOKZATI KÖBURKOLAT

GYORS ÉS GAZDASÁGOS KIVITELEZÉS

ULTRAVÉKONY ÉS KÖNNYŰ

HAJLÍTHATÓ, ÍGY ÍVES
FELÜLETEK BURKOLÁSÁRA
IS ALKALMAS

ZAJ ÉS PORMENTES KIVITELEZÉS

100% TERMÉSZETES KÖFELÜLET

TERVEZZEN A SLATE DESIGN-NAL!

- ✓ Minőséget szavatolják:
- ✓ ÉMI – Nemzeti Műszaki Értékelés – azonosítószáma: A-134/2015
- ✓ BME-Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőanyagok és Magasépítés Tanszék
- ✓ Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar – Energia és Minőségügyi Intézet

Kötöttfogású sziluett

Beruházók, építésszek, nagy budapesti lakóprojektek

Többlakásos ház tervezése ma erős kihívás, nem egyszerű, de szép feladat. Irodánk az utóbbi hét évben nagy léptékű: 250–1600 lakásos lakóépületet, lakóépület-együtteseket tervezett Budapest belső kerületeiben. Az ilyen nagyságú projekteknél a főszereplő beruházó személye, gondolkozásmódja különösen fontos, mert az új létesítmény nem csak közvetlen környezetére van hatással, de városképileg is jelentős.

Kik a szereplők és milyen filozófia mentén hozzák létre a különböző méretű beruházásaikat? A lakás piac beruházói oldalát jelenleg 8–10 nagyberuházó és kb. 50–100 közepes és kisvállalkozó alkotja, cégünknek a nagyvállalkozói körrel van többéves munkakapcsolata. Cél: A „good deal”, a jó üzlet. Olyan beruházás létrehozása, mely az elvárt profit mellett megszerzi, vagy fenntartja a vásárlók bizalmát és növeli a piacon a cég jó hírnevét.

Az alapjátékszabály a különböző beruházásnál azonos és egyértelmű: a tervező a beruházó által meghatározott minőségű terméket kell, hogy szigorú feltételek között megtervezzen. A jogszabályokban leírt beépítési mutatókat, eladható maximális alapterületet minden esetben biztosítani kell. A megrendelő határozza meg a lakások méretét, alapvetően befolyásolja azok minőségét a homlokzathossz és a lakásmélység megadásával. Folyamatosan ellenőrzi az általa megadott lakásmix helyességét, a lakások valamennyi paraméterét. Mára a nagy beruházócégek saját kivitelezőcsapattal is rendelkeznek. Ez a tény tovább növeli befolyásukat és fontosságukat az épület

minőségére. Ezt a helyzetet érzékelve felvetődhet, hogy kis túlzással és paradox módon – a többlakásos lakóépületeknél a tervezés a lakás bejárati ajtajánál megáll, mert a megrendelő olyan terméket akar létrehozni, mely gyakorlata alapján biztosan eladható. Ennek érdekében a termék minden részletét előírja, ellenőrzi.

Tapasztalatunk szerint az okosan meghatározott peremfeltételek rendszer lehetősége is egyben. A jó eredményt a beruházó és az építész közötti közös gondolkodás teremtheti meg. Fontos a felek partneri viszonya, a bizalmi légkör, melyben mindkét fél képes tudásával a közös alkotás minőségéhez hozzájárulni. Az építész feladata, hogy felnőve a feladathoz a rendelkezésére bocsátott paraméterhalmazból építészeti alkotás szülessen.

Rendkívül fontos a szabályozási tervek minősége is. A pontosan megfogalmazott feltételek segítik a tervező munkáját. Azonban, ha nem egyértelműek a maximális beépítést meghatározó paraméterek és köztük rés van, akkor a beépítés „felülről nyitott”. Ez az alaphelyzet megnehezíti színvonalas épület létrehozását, mert fennáll a túlépítés veszélye, az építész pedig eszköztelen egy ilyen szituációban. Ugyanakkor a beruházók közötti versenyhelyzet egymás munkáinak megismerésére ösztönzi a résztvevőket, ami elősegíti a színvonal emelkedését az anyaghasználatban, a szolgáltatások színvonalában és a kivitelezés minőségében.

Sok múlik a kerületi önkormányzatok érdekérvényesítő képességén is. Több beruházó felismerte már, hogy fontos kiegészít-

Fotó: Juhász Norbert

teni pénzügyi mátrixát a településrendezési szerződésen túl a „pro urbe” rubrikával. Jobb minőségű homlokzati és belső-építészeti kialakítással, különleges megoldásokkal, például zöld homlokzattal, nemes anyagok használatával készülnek a legújabb épületek. Fontos megemlíteni, hogy a lakók számára olyan – a közelmúltban a büdskébe még nem beférő – közösségi helységek létesülnek, mint pl. közös nappali, játszószoza, fitneszterem, konyha, melyek találkozhelyként szolgálva valódi közösségek létrejöttét segítik. Ez komoly előrelépés, mely több lehetőséget biztosít a tervező számára, egyben pozitívan befolyásolja a megvalósuló beruházás minőségét, másrészt felértékeli urbanisztikai, társadalmi szerepét.

Hogyan viszonyulnak az építészek ehhez a feladatkörhöz? Azt tapasztaljuk, hogy felemás ennek a tevékenységnek a megítélése. Kitűnő kollégáktól hallani, hogy minek ennyi új lakóépület?

Pedig az elemzések és a vevői igények mást mutatnak. Ráadásul az új, megnövekedett energiaárak is azt az irányt erősítik, hogy szükség van a különböző nagyságú, de kompakt méretű, jó műszaki paraméterekkel rendelkező új lakásokra. Mások azzal érvelnek, ha megbízást kapnának, akkor sem vállalnának ekkora feladatot. Felmerül a kérdés, ezek mennyire őszinte mondatok? Mintha az építészek egy része elfordulna ettől a fontos területtől.

De más vonatkozásban is bizonytalanságot érzékelünk. A lakó- és középületek fontos hazai díja „Az év háza” díj lakóépület-kategóriában – a családi házakon kívül – csak a maximum négylakásos épületek kapnak díjazást. A többieknek, az ennél nagyobb, esetleg városképileg is fontos épületeknek nincs igazán fóruma. Jelentőségükhöz képest alulreprezentáltak a magyar építészeti bemutató kiadványokban is. Ennek oka vélhetően az is, hogy sok a középkeresletű, csak a funkcionális igényeket kielégítő munka. Ugyanakkor szükség lenne felhívni a figyelmet a jó példákra akár a kedvcsinálás szándékával, mert sürget az idő: a budapesti városkép több fontos kerületben a szemünk előtt alakul át és a változás, az új látvány nem mindenütt a remélt minőségű.

Felelősségünk viszont át nem ruházható. Ezért fontos, hogy minél több kvalitásos építész vegyen részt ebben a sok energiát igénylő, de szép munkában, mely nehézségeivel együtt az otthonteremtésről és a városkép alakításáról szóló, kitüntetett feladat. Bizakodásra ad okot, hogy idén a Fügában elkezdődött a párbeszéd erről a területről. Erő Zoltán Budapest főépítészre folytatást ígért, most pedig az Építész Közlöny is ezzel a témával foglalkozik.

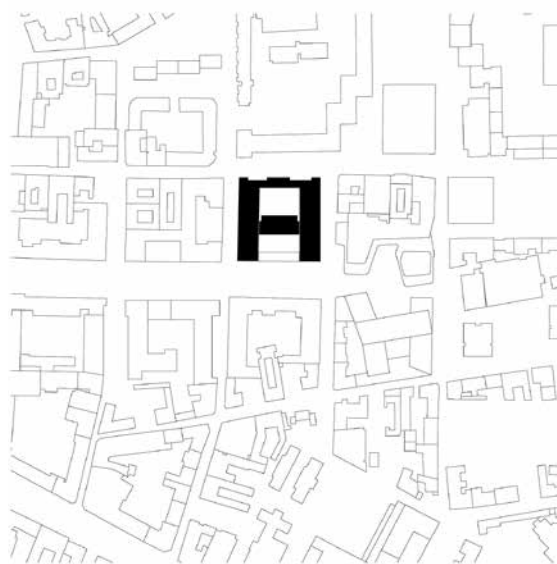
CORVIN ÁTRIUM

A munkát a beruházó által kiírt, meghívásos pályázat megnyerése után kezdtük meg 2015-ben.

Irodánk ezt megelőzően is foglalkozott nagy léptékű lakóházak tervezésével, rendelkezünk tehát referenciákkal. Ez a feladat azonban új nagyságrendet, új kihívást jelentett, mert egy épületben kellett négy utca által határolt szabályos, kb. 80×80 m-es belvárosi telken kb. 33 000 m²-en 532 lakást elhelyezni. A kiírásban kiemelt feladatként szerepelt a minél több sétatérre néző, nagyértékű lakás kialakítása. Ilyen léptékű épületek a múltban is születtek. Hasonló kubaturájú és alaprajzi méretű a „Palatinus” házak egy tömbje (építész Vidor Emil), valamint a Petz Samu által tervezett Haller utcai tisztviselőház, de ebbe a méretkategóriába tartoznak a Kodály köröndi saroképületek is. Összehasonlításként: a Haller utcai házban összesen 132 lakás és 15 üzlet található.

Tervezői célkitűzéseink a következők voltak:

- Belső tér: a lakásokig vezető útvonal egyedi térstruktúrájának megfogalmazása, szállodahangulatú belső tér kialakítása.
- Homlokzatképzés: a nagyszámú homlokzati nyílászáró egységes kezelése, az épület tömegének vizuális csökkentése.

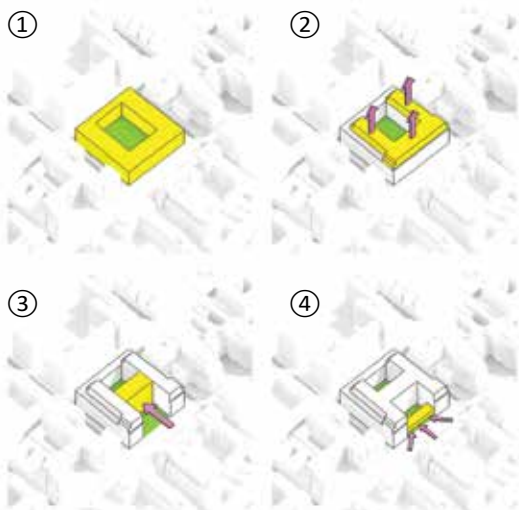

1. ábra: A telek peremén (a legnagyobb lehetséges oldalhosszúságot kihasználva a szükséges elő- és oldalkertek megtartásával „U” alakban középfolysós alaprajz kialakítása. Az északi oldalon szélsőfolysós a rendszer, csak délre néznek a lakások.

2. ábra: A kerületi szabályozási terv által meghatározott kontúrban belül a maximális méretű épülettömeg elhelyezése.

3. ábra: A Corvin passzázs felőli épület-szárnynak a telek közepe felé mozdításával a belső udvar mérete csökken, de elég nagy marad ahhoz, hogy kerülete mentén erre az udvarra néző lakásokat telepítsünk.

4. ábra: A második és a harmadik emelet magasságában lakóhid létesül a passzázsa néző lakásokkal. Az előcsarnokokat a hid alatt áthaladva lehet elérni.

Fotó: Juhász Norbert

A tervezési fázisokat a mellékelt négy ábra mutatja.

Az épülettömeg és köztes terei a beépítési mutatókat legkedvezőbben kihasználó keretes beépítés és a városi teret bővítő, sétány felé megnyíló tágas fogadóudvar ötvözéséből alakult ki. A függőleges közlekedőmagok az oldalszárnyak és az ezeket összekötő keresztzárny találkozásához az egyes ütemek súlypontjaiba kerültek, míg a menekülőlépcsők az északi szárnyban kaptak helyet. Egy ekkora épületnél hosszú, többperces út vezet a bejáratától a lakásajtóig. Az alaprajzi rendszer szerkesztésénél a racionalitás és a gazdaságosság mellett kiemelt jelentőségű volt számunkra ennek a térsornak a megfogalmazása, fénnel átjártá tétele. Maga a lakóhid és az alatta kialakított enyhén emelkedő rézsús tér átmenetet képez a privát és a köztér között. A kétszintes bejárati térből nyíló előcsarnok 30 méter magas, mely fölött jelentős alapterületű, gépi mozgatású felülvilágító biztosítja a napsugarak bejutását és nyári melegben a szellőzést. Innen indulnak a liftek és érkeznek meg a lakásokhoz vezető középfolysókhoz. Ezek oldottabb hangulatát szolgálja a padlószőnyeggel borított közlekedőlemezek enyhe elhúzása a falaktól. A szintenként változó függőfolysó-szerű elrendezésben a távolabb eső lakások kis „hidakról” közelíthetők meg. A folyosóvégek és az előcsarnok felől érkező természetes fény világossá, barátságossá teszi a lakásokhoz vezető utat. A belső tér – főleg a padlószőnyeg alkalmazásának köszönhetően – inkább szállodahangulatú és jelentősen eltér a kopogós, greslapburkolatú, sötét középfolysós lakóépületek világától.

Az épület megjelenését a szürkésbarna vakolatarchitektúra előtt körbefutó fehér szalagok és az ezeket függőlegesen összefogó, többségében két szint magas teraszdobozok színes foltjai határozzák meg. A lakásszámából következő nagyszámú nyílás egységesítését segíti a semleges, sötét tónusú vakolat. A hagyományos elemek: műanyag ablakok, vakolt felületek a homlokzati sík mögött két méterrel hátrább helyezkednek el, ezért a megjelenést alakító szerepük így másodlagossá válik. A homlokzatfelületet horizontálisan megosztó festettüveg-szalagmotívum csak minden második emeleten jelenik meg. Ez a tagolás a ház léptékét vizuálisan csökkenti és külső megjelenésben a hagyományos lakóházaktól eltérő, középületszerű megjelenést eredményez.

Hajnal Zsolt – Kendelényi Péter

Fotó: Juhász Norbert

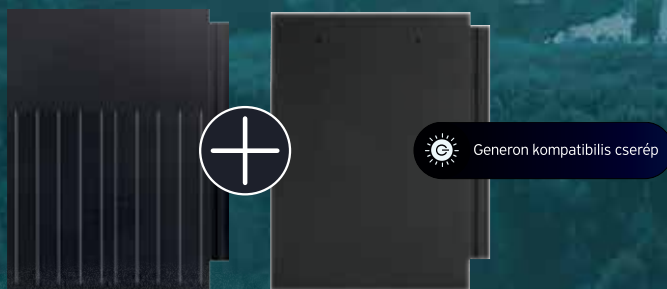
Fotó: Hlinka Zsolt

Spolár család
[Zala megye]

Szívügyünk a költséghatékony napelemes tetőcserép

Válassza Ön is a **több száz család otthonán már bizonyított, esztétikus** Generon napelemes cserepet és a vele kompatibilis Terrán Zenit vagy Rundo tetőcserepeket!

GENERON

ZENIT

NAPJAINKIG

a beépített modulok száma

megközelíti a **190.000**

darabot.*

* Az adatok a Terrán Kft. által 2022. szeptember 30-ig Magyarországon értékesített napelemes tetőcserepek száma alapján lettek feltüntetve, és csak tájékoztató jellegűek!

TERRAN
OTTHON A JÖVŐBEN

Ismerje meg Ön is a termékdizájn-díjas Terrán GENERON napelemes tetőcserepet!

reddot winner 2021
urban design

Grand'Or Lakóház a Nagy Diófa utcában

Előzmények

A pesti zsidónegyed egyik utolsó foghíjának izgalmas története van. A környék színes múltja és jelene bővelkedik a fordulatokban, tragédiákban és napfényes időszakokban, s – reméljük – immár stabilan fényes jövő előtt áll.

Az itt lakók összetétele a közelmúltban jelentősen átalakult. Az utazási szokások megváltozásával, mint más nagyvárosok estében is, úgy nálunk is megjelent az igény a szállás jellegű lakások bérlésére. Rövidtávon turisták, középtávon itt dolgozó vagy itt tanuló expatrióták költöznek a belváros ódon falai közé, keresve színvonalas, új építésű házakat is. Szívesen laknak olyan helyen, ahol a szomszédok helybéliek, és a közelben karnyújtásnyira elérhetőek a szolgáltatások.

Programjában erre az igényre keresi a választ a Grand'Or is, olyan lakásokat és kiegészítő funkciókat tartalmaz, amik erre a belvárosi helyzetre és igényre reagálnak, akár kiadási célú lakásvásárlóknak, akár a belvárosba vágyó budapestieknek vagy környékbelieknek.

Az építető Cordia nagy fejlesztői tapasztalattal rendelkezik a hazai és közép-európai ingatlanpiacon, számtalan város központjában állnak lakóházai. Azzal a kifejezett ambícióval fordult hozzáunk tervezőkhöz, hogy olyan beruházást valósíthasson meg, ami évtizedekre megemeli a környék színvonalát, tartósan jobb lesz az utcában előtte elhaladni, mellette élni, mint a megépülte előtti években.

Környezet

Maga a foghíjtelek a 90-es évek óta áll üresen. Főként az itt lakók és errefelé dolgozók használták, mint parkoló terület – nem túl nemes ámde hiánypótló funkció a zsúfolt utcákra tekintettel. A házszám hírnevét még onnan szerezte, hogy az egykori mágnás, Zellerin Mátyás a XIX. század derekán ide telepítette innovatív vasüzemét. Mivel elsőként fogott légszuszamlámpák gyártásába, a kezdeti alapítói sikerek után, kitörő dinamikával bővült tovább a cég. Nem kedvelte a sablonos megoldásokat, fürdőszoba berendezései, lámpái, nem csak funkcionálisak és tartósak voltak, hanem egyedi esztétikával is bírtak. Tragikus öngyilkossága után a területen nyomda működött annak lebotásáig.

A VII. kerület hazánk legsűrűbben lakott kerülete. A tervezési terület igazi unikum ebben a helyzetben. Délről egy olyan telek határolja, aminek hosszan nyújtózó belső udvara nagyjából beépítetlen és beépíthetetlen, méretes fák lombjai terpeszkednek a fényárban. Ráadásul a hátsó szomszéd is üde meglepetés, az ott csatlakozó telek is egy intenzív zöld kerttel csatlakozik hozzánk.

Beépítés

Ebben a helyzetben sebesen bontakozott ki az ideális beépítés kontúrvonala a rajzasztalon. Az utca felől az épület természetesen betartja a zártorú beépítés klasszikus játékszabályait, és felveszi a csatlakozó szomszédos homlokzat magasságát,

Fotó: Gulyás Attila

követi tetőformáját. A beépítés a telek mélysége felé haladva végig letakarja az északi telekhatáron magasodó hatalmas, kis félbevágott lichthofokkal tagolt, elhanyagolt tűzfalat. A többi épületrész viszont mind a napfény és a zöld felé fordul, egy délről nyitott féludvart keretez meg a fő tömeg, s hátrafelé is kertre néz.

A lakásokat középfolyosóról tártuk fel, mely a szerencsés adottságoknak is köszönhetően, nem lett kellemetlen hosszúságú. Az utcai traktus alsó szintjein közösségi és irodai funkciók találhatóak. A belső udvarra néző földszinti lakások valójában mind teraszos, „kertkapcsolatos” egységek.

Homlokzatok

Az utcai homlokzat képzéséhez finoman, a környezetére érzékenyen, de határozottan kortárs palettából építkezve kezdtünk hozzá. Valóban nagy izgalmat és örömet hozott a sok kísérlet, vita, rajz és energia, amit ebbe fektettünk.

Két perspektíva felől közelítettünk. Egyrészt a keskeny utcában messziről közeledve illeszkedjék a megjelenés a környék rendjébe, másrészt ahogy a házhoz érünk, belépünk, adja meg a megérkezés élményét is. Így a homlokzati kompozíciónak mindkét léptékben jól kellett működnie.

Már a századforduló fővárosi építészeti is kiemelten kezelték az utcai façade-ot, míg a belső udvarok felületei alárendelt esztétikai kialakítást kaptak. A köztérre néző főhomlokzatokon mindig szabályos hálós szerkesztés figyelhető meg, a nyílászárók és párkányok, tagozatok rendjei harmonikus arányokkal igazodnak egymáshoz, a vertikális és horizontális tengelyek tiszta képletet alkotnak. Mi ezt igyekeztünk megragadni és lefordítani a huszonegyedik század nyelvére.

Horizontális értelemen folytattuk az utcai szomszéd földszinti párkányvonalát, mely esetünkben a földszinti és első emeleti

nyílásokat fogja össze egy magasított lábazati kompozícióba. A szomszédos zárópárkány magasságában mi is lezártuk felülről a mi felületünket, de ahogy ornamentikájában a többi elemünk is visszafogottabb, így itt is egyszerűbb megoldásra törekedtünk, elvetettük a konzolos ereszk alkalmazását.

A vertikális tengelyek is rendet képeznek, azonban nem adnak egy egységes, szigorú rasztert az eredeti értelemben. A nyílászárók keretezése itt-ott kivételt képez és nem egymás felett folytatódik, így egy töredezetebb rácsos homlokzati hatás jön létre. Azon túl, hogy ez így sokkal inkább egy mai összképet eredményez, az alkotói elképzelés szerint így hitelesebben reflektál a ház a környezete múltjára is, a fordulatot évszázad szabálytalan tükörképe.

A szűk utcában messziről közelítve az aranyozott hatást kelendő, kiugró nyílászárókeretezések dominálnak, így illesztve be az épületet a környezet sárgás tónusaiba. Az arany tisztelgés a foghíj telek múlt századi vasműves múltja előtt. Az épület előtt állva a nagyobb téglafelület hatása már erősebb, mint a keretezés – ez egyfajta játékoságot visz a közeledő látvány feltárulkozásába.

A nagyon keskeny járda miatt adódott a gondolat, hogy a főbejáratot hátrébb húzzuk, és a külső homlokzati eszköztárat a lobby belsőépítészetiében is folytassuk. Ezzel fogalmazzuk meg a megérkezésnél a semi-private (semi-public) átmeneti teret. A hátrahúzott homlokzat természetesen nem csak hangsúlyt ad, hanem komfortot is jelent, időjárástól, és a járda forgalmától védett teret biztosít a belépéshez.

A belső homlokzatok visszafogottabbak. Az egymásra néző, mondhatni „belső udvari” felületek fehérek, világosak, tiszták. Az erkélyek csoportosításán, keretezésén újfent visszaköszön az utcán bevezetett „arany” rácsos motívum, díszítő játékoságot kölcsönözve az udvar megjelenésének, és intimitást bizto-

Fotó: Batár Zsolt

Fotó: Batár Zsolt

sítva a szomszédos teraszok használóinak. A hátsó homlokzat a vele szemközt álló épület szabályos homlokzata felé tisztelettel fordul, rendezett, feszes képet mutat.

További, észrevétlen apróságok emelik az épület színvonalát. Cordia kérésre kidolgozhattuk az épület vizuális elemeire vonatkozó további szabályokat, melyek reméljük, a portálokban is visszaköszönnek majd. A belsőben a feliratokat egységesítettük. A mélygarázs szerencsésen nagyvonalú lett, az elvártnál több parkolóhelyet sikerült kialakítani, így a ház lakóin túli környékbeli igényeket is tudja szolgálni.

Tanulságok

Általánosságban elmondható a hazai társasház építészeiről, hogy kis játéktér áll az alkotók rendelkezésére. Szorít minket az országos és helyi szabályozás, a kerület támogató, de szigorú tervtanácsa, és a hatóságok árgus tekintete.

Az építtetők sincsenek könnyű helyzetben, tekintettel a vásárlóerős és a piac helyzetére kicsi a mozgásterük. Úgy kell jó alaprajzú, ideális méretű lakásokat tervezni, hogy közben elég költséghatékony legyen a beruházás ahhoz, hogy finanszírozást lehessen hozzá biztosítani.

Mindig nagy öröm, ha egy feladat lezárultával kivitelező, építető és tervezők úgy érezhetik, hogy nemcsak minden partner elégedett lehet, hanem sikerül egy hiteles, igényes alkotással is gazdagítani a várost, mely hosszú távon biztosít színvonalas épített környezetet az itt lakóknak, ide látogatóknak.

Fotó: Batár Zsolt

Stáblista

Helyszín: 1072 Budapest, Nagy Diófa utca 14.

Építtető: Cordia Ingatlanbefektetési Alap

Tervezés: 2016–2017

Lépték: 8.300 m²

Vezető tervezők: LAB5 architects | Erdélyi Linda, Dobos András, Korényi Balázs, Gáspár Virág Anna

Tervezők: Egyed János, Kendi Bogáta, Németh Diána, Páncsics Dávid, Szelecsán Bálint

Statika: Puskás Balázs

Épületgépészet: Temesvári László

Részlettervek: Dudinszky Tervezőiroda

Elektromos tervező: Kelemen Ferenc

Tűzvédelem: Decsi György

Tájépítészet: Karádi Gábor

Felvonók: Gróf Ferenc

Út és közlekedés: Rhorer Ádám

Épületfotók: Batár Zsolt, Gulyás Attila

Épületgrafika: Gróf Liza

Dobos András, LAB5 Architects

Fotó: Batár Zsolt

Fotó: Batár Zsolt

ISMÉT LEHET NEVEZNI A NAGY MÚLTÚ ÉPÍTÉSZETI PÁLYÁZATRA

Indul az év homlokzata 2023

Tizenegyedik alkalommal hirdetik meg az Év Homlokzata pályázatot, amelynek célja a hazai építészet értékeinek felfedezése, elismerése és széles szakmai körben való bemutatása. A neves szakértőkből álló zsűri öt kategóriában várja azon építészek és kivitelezők jelentkezését, akik az új vagy újonnan felújított homlokzatok megalkotásához Baumit termékeket használtak. Az építészeti megoldások kategóriánként egymillió forint nyereményért szállnak harcba.

Az egyik legrangosabb és legmagasabb díjazású építészeti megmérettetés alapítója és főtámogatója a Baumit. Az Év Homlokzata pályázatra a korábbi évekhez hasonlóan az egész országból várják a szakma legizgalmasabb homlokzati megoldásait. A nevezésre öt kategóriában, épülettípus szerinti felosztásban van lehetőség: családi ház, társasház, középület, energetikai felújítás, műemlék felújítás. A pályázaton mind építészek, mind kivitelezők indulhatnak.

Az innovatív, kreatív, értékteremtő és megőrző, valamint a fenntarthatósági szempontból is kiemelkedő homlokzatokat 2022. december 15-től lehet nevezni. A pályázat feltétele az épületek kialakításánál a Baumit által gyártott homlokzati termékek felhasználása. A beérkezett pályázatokat neves építészekből és szakértőkből álló, független szakmai zsűri bírálja el. A zsűri által legjobbnak és legszebbnek vélt homlokzatok mellett az év második felében megtartandó közönségsvavazás nyertese, valamint a Baumit ügyvezetői díj nyertese is külön elismerésben részesül majd.

„Az Év Homlokzata pályázat hagyománya, hogy alapítóként és főtámogatóként odaitéljük a Baumit különdíjat is. Örömmre szolgál, hogy új ügyvezetőként jövőre már én adhatom át ezt az elismerést, amelynek célja, hogy mint gyártó vállalat felhívjuk a vevők figyelmét a minőségi munkára, amely a tervezőasztalnál kezdődik és a kivitelezésnél ér véget.” – mondta el Járomi Judit, a Baumit Kft. ügyvezető igazgatója.

Fotók: Juhász Norbert és Bujnovszky Tamás

A nevezéseket az evhomlokzata.hu weboldalon keresztül lehet benyújtani 2023. április 30-ig. További információ: evhomlokzata@baumit.hu.

Egyedülálló homlokatkialakítás Budapest társasházi építészetében

Green Court Residences, a Bánáti + Hartvig Építész Iroda tervezésében

A Green Court Residences egy két egységből álló lakóépület-együttes, mely tömegformálásával, homlokatkialakításával egyedülállónak mondható Budapest társasházi építészetében. A homlokzatok karakterét az erkélyek hullámzó geometriájú megformálása adja, az erkélylemezek és a mellvédelemek hasonló módon, de ellenkező irányba ugranak ki és be a térben, ritmikusan váltakozó, hajlított felületeket képezve. Megjelenésén túl az épületet az is szerethetővé teszi, hogy a hozzá tartozó zöldfelület a széles közönség számára is közösségi területet biztosít, az épület tervezésekor ugyanis az egyik legjelentősebb alapelv egy nyitott, kifelé kommunikáló, több irányból átjárható, befogadó karakterű épület létrehozása volt.

Régóta kedvelt városrésze Budapestnek a 13. kerület, ami többek között a belvároshoz közeli fekvésének, remek alapintézményi ellátottságának és megfelelő tömegközlekedésének köszönhető. Ezentúl kedveltségéhez az elmúlt harminc évben történt, pozitív irányú változásai is sokat hozzátesznek: az egykori ipari területre kereskedelmi központok és különböző szolgáltatók települtek, ráadásul számos új lakópark, lakóépület is épült. Ezen beruházások sorába tartozik a kerület Lóportárdűlő városrészében, 2021-ben átadott Green Court Residences is.

A két egységből álló lakóépület-együttes tömegformálásával és homlokatkialakításával visz egyedi szint Budapest társasházi építészetébe. A Bánáti + Hartvig Építész Iroda építészei, Hartvig

Lajos DLA vezető tervezői munkája mellett, a megrendelő által megkövetelt elegancia és nagyvonalúság jegyében tervezték meg az épületet, ami legszembeötlőbben a visszafogott színvilágú, de izgalmas geometriájú homlokatkialakításban tükröződik.

A Green Court Residences a mellette álló, a DPi design által tervezett Green Court Offices-zel együtt alkot teljes tömböt. Az egymással összhangban kialakított két blokk a Dózsa György út, Kassák Lajos utca, Taksony utca és Tüzér utca által határolt területen fekszik. Az épületegyüttes sajátossága és jelentős előnye, hogy mind a négy utcafront felé nyitott, kifelé kommunikáló, több irányból átjárható, de mégis befogadó karakterű egység. A városrendezési elképzelésekkel egybehangzóan, az épületek ölelésében egy belső park kapott helyet, amely a szomszédos Kassák parkkal is párbeszédet folytat. A zöldfelületek közti kapcsolat kiválóan ellensúlyozza az épület másik oldalán húzódo, nagy forgalmú főút jelenlétét. Ez az építészeti eljárás arra is megoldást kínál, hogy a tömböt fellazítsa és ezáltal a Dózsa György úton sétálókat a szabadon átjárható belső kertbe vonzza, majd láthatóvá tegye a kert zöldjén túl a barátságos Kassák parkot is. A park játszótérrel, kondiparkkal, kosárlabdapályával is el van látva, de a csendesen megpihenni vágyókat is kiszolgálja az árnyas fák alatt elhelyezett padokkal. A Green Court Residences épületegységei esetében a földszinti átjárókon túl, a felső szinteken, tehát az épület teljes magasságában megtörtént a visszahúzás, így két különálló épület jött létre, ami által a keretszerű beépítéshez képest egy sokkal szellősebb,

Fotó: Bujnovszky Tamás

szabadabb megoldás alakult ki. A tervezők meglátása szerint ez a nyitottság nagyban támogatja a szociális kapcsolatok kialakulását és a társasházban lakók, az irodaházban dolgozók, sőt a környék köztereit használók komfortérzetét is növelheti. Mindennek megvalósulásához jelentősen járult hozzá a beruházó Pesti Házak pozitív hozzáállása.

A Green Court Residences karakterét a belső kerten túl az épület homlokzata, illetve az erkélyek hullámzó geometriájú megformálása adja. Az erkélylemezek és a mellvédelemek hasonlóan, de ellenkező irányba ugranak ki és be a térben, ritmikusán váltakozó, hajlított felületeket képezve. Ez az építészeti megoldás a látványos, hullámzó megjelenés mellett a lakók komfortérzetét is növelheti, hiszen gátolja az átlátás mértékét. Az erkélykorlátok kialakításának módja is egy hasonlóan érzékeny kérdésre reflektál, a pálcás rendszer alkalmazása és a pálcák sűrűségének optimalizálása ugyanis megfelelő kilátást enged, kívülről azonban fedést, takarást biztosít a privát felületek számára. Az erkélyeket, balkonokat továbbá nem mindig könnyű úgy kialakítani, hogy azok ne vessenek túlzott árnyékot egymásra. A Green Court Residences esetében az erkélyek rendszerbe foglalt kicsúcsosodása és visszaugrása esztétikus megoldást kínál a problémára.

A homlokzattervezés során izgalmas kihívást jelentett az épület tömegének kezelése a telek sarkainál, a telek ugyanis derékszögeket nélkülöző, szabálytalan alaprajzi adottságokkal rendelkezik. Ez a szabálytalanság egy lecsapott és egy éles sarokkialakítást kívánt meg. Ezekon a pontokon a cikk-cakk mintázat konzekvens átfordításával megőrizhetővé vált a hullámos homlokzatkialakítás következetessége. Ennek eszköze volt az is, hogy a kérdéses részekon az alaprajzi kialakítás emelteként egy-egy lakásnak ad helyet, így módon az erkélyeket nem kellett megbontani, megtörve a homlokzat szabályos geometriáját. Ezáltal egységes vizualitást kap az épületegyüttes.

Az épület alaptömege logikus szerkesztésű, egymás fölött ismétlődő alaprajzokból épül fel. A két épület változatos arány-

Fotó: Bujnovszky Tamás

ban tartalmaz harminc és száz négyzetméter közötti lakásokat – legtöbbjük mérete meghaladja az ötven négyzetmétert. Az udvar felé tájolt első emeleti lakások zöldtetőre néznek, így módon saját zöldterülettel is rendelkeznek. A külső zöld környezettel a magasabb emeletek lakásai is kapcsolatba kerülnek, köszönhetően a fentebb említett belső kertnek és a Kassák parknak egyaránt. Minden egyes lakás rendelkezik erkéllyel, ami a városi környezetben kiemelt értékkel bír.

A lakóépület-együttes további különlegessége a beltereket a földszinttől a legfelső szintig összekötő, elegáns belső átrium, amely a belső kerthez hasonlóan a szociális nyitottság jegyében készült. Ez a tér ugyanis lehetővé teszi az átlátást az adott szintek között, ezáltal felidézve azt a kort, amikor az egy házban lakó gyerekek egyszerűen csak fel- vagy lekiabáltak egymásnak a lépcsőházban, hogy lehívják egymást a játszótérre vagy a sportpályára. Bár a tervezők tisztában vannak azzal, hogy napjainkban a kommunikáció ezen formája kevésbé része a mindennapoknak, a terek nyitottsága, szellőssége mégis hozzáad az egyén és a közösség jóllétéhez, a kommunikáció esetleges kialakulásához. Az átrium beltéri kialakítása cikk-cakkos mintázatával a homlokzat hullámzó geometriájú megformáltságára

Fotó: Bujnovszky Tamás

is reflektál. Ez az építészeti megoldás, az átrium létrehozása, a sarkokon kialakuló sötét mező feloldására is választ ad. Ugyan a lépcsőház és a lift is itt kap helyet, ezek nem foglalnak akkora teret, hogy a teljes sötét területet kitöltsék, így az átrium bizonyult ideális megoldásnak a lakások bármely helyiségének iderendezésével szemben. Az átrium üvegtetővel fedett, így a közös területek természetes fényt is kapnak. Ezt a metódust a Bánáti + Hartvig Építész Iroda egyéb társasházak tervezése során is alkalmazta már, elsőként a Kassák park másik oldalán, a Tüzér utca és a Lóportár utca találkozásában található épületben, ahol a megoldás olyannyira sikeresnek mutatkozott, hogy a beruházó, mely abban az esetben is a Pesti Házak volt, egyenesen az Átrium nevet adta a társasháznak.

A Green Court Residences lakóépület-együttes remek példája annak, hogy miként hozható létre a környezetével párbeszédben álló társasház egy nagyvárosban; homlokatkialakításával újat mutatva, beltéréivel komfortot nyújtva, zöldfelületeivel pedig a lakók mellett a széles közönséget is megszólítva, nekik extra kültéri zöldterületet biztosítva.

Molnár Zsuzsanna

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

**KEDVEZŐ, HOSSZÚ ÉLET-
TARTAMÚ, VIHARÁLLÓ,
KÖRNYEZETBARÁT ÉS SZÉP:
PREFA ALUMÍNIUM TETŐN ÉS
HOMLOKZATON.**

**PREFA
AZ ÖN ERŐS
PARTNERE
A DIGITÁLIS
TERVEZÉSBEN!**

TETŐ- ÉS HOMLOKZATI KONFIGURÁTOR

A konfigurátor célja, hogy egy első megjelenítést adjon, valamint hogy a példaházakon keresztül segítséget nyújtson Önnek a termék- és színválasztásban. A kivitelezési és csatlakozási részletek, valamint az egyéb műszaki jellemzők vázlatosan vannak megadva, azokat a PREFA kivitelezővel egyeztetni kell. A kivitelezési sémák és a rendelkezésre álló termékváltozatok (pl. Siding.X) esetében nem látható a teljes választék – a kivitelezővel való egyeztetés után más megvalósítási formák is lehetségesek.

A Budapest-beruházás BRA- és BRC-épülete

Fotó: Bujnovszky Tamás

A Budapest-beruházás Budapestnek a 2020-as években megvalósuló talán legnagyobb szabású lakó- és irodaházi fejlesztése. Az első két lakóépület tervezését 2016-ban egy meghívásos pályázaton irodánk nyerte el. (BRA- és BRC-épület, összesen 260 lakás.)

A pályázaton azért indultunk szívesen, mert a beruházó (Property Market) a terület beépítését nem a hagyományos megközelítéssel készítette elő és ezzel a szokásosnál kedvezőbb lehetőséget teremtett az építészeti minőség számára is. Ezt felismerve és kihasználva vágtunk neki a feladatnak... Mit is jelentett mindez? A beruházó a tervezés előkészítésénél a területre tervezett épületállomány meghatározásánál az üte-

mezzel eladható mennyiségéből indult ki és teremtett ahhoz optimalizált környezetet. Egyedülálló módon változó magasságú tömegekből szerkesztett, a terület egységes arculatát előrevetítő városrendezési koncepcióval indított, aminek beépítési tervét egy dán építésziroda (Adept) készítette el. Meggyőződésünk, hogy a végeredmény mindig a beruházó és a tervezők közös munkájának az eredménye, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a két fél együttes munkája határozza meg a megvalósult épületek építészeti minőségét. Itt egyértelműen úgy éreztük, hogy a másik oldal megtette az első kedvező lépéseket és nyitott a folytatásra. Ez a projekt is jól példázta, hogy mennyire fontos a beruházó és az építész együttműködése már a folyamatok legeslegelején.

Ebben a témában egy kis kitérőt is érdemes talán tenni, hogy mire is gondolunk. A szabályozási tervek általában látszólag elvégzik a beépítés lehetőségével kapcsolatos előkészítő munkát, de ezzel egyúttal erősen korlátozzák is az építész mozgásterét. Természetesen ez nem akadályozza az építészeti minőség kialakulását, de azt a fajta egyetemleges gondolkodást kiveszi az építész kezéből, ami a tágabb környezetért érzett felelősségből fakadó feladatokat jelentené, vagy annak lehetőségét, hogy akár a konvencionálistól eltérő, jó megoldások szülessenek. Ezért különösen a nagyobb beruházásoknál kedvezőbb, ha a szabályozási terv elkészítését a beruházó a városrendezőkön túl egy, a későbbi tervekért is felelős tervezővel közösen készíti elő, határozza meg az igényeket és koordinálja a város vagy a település felelős képviselőinek elképzelésével. Ehhez ideális esetben egy tervpályázat kiírásával keresheti meg a megfelelő partnert.

A szabályozás témájában talán jó vagy érdekes példaként említhetnénk meg a saját gyakorlatunkból az újpesti Szilas Lakópark történetét, ahol az Újpesti Vagyonkezelő beépítésre kiírt

Fotó: Bujnovszky Tamás

pályázatának nyerteseként terveink alapján került a szabályozási terv is elkészítésre, illetve készíthettük el a részletesebb terveket. Itt egy olyan szabályozás született, ami a családi ház és a városi lét olyan határterületét hívta életre, amire – függetlenül az íves utcahálózattól – máshol is nagy igény lenne, és bár a világon sok helyen ismert, nálunk azóta sem láttunk hasonlót. Igaz, ehhez szükség volt az egységes megvalósításra is, és ez bizony gyenge pontja és nem is része a közgondolkodásunknak. A legfontosabb paraméterek: kis telkek (max. 300 m²), erős beépítettség (max. 60%), de alacsony intenzitás (F és részben F+1), ahol sor-, átrium- vagy láncházak jöhetnek létre kis magánkertekkel, az utca felé zárt világgal, <https://vikluk.hu/szilas-lakopark/>.

Visszatérve a Budapestre, terveinkben a végleges tömegalakítást a legjobb benapozás, a megfelelő légtérarányok és a kilátás optimalizálása határozta meg amellet, hogy fontos szándékunk volt a csatlakozó közterületekhez való térbeli optimális kapcsolódás és a tömegek által – részben a telken belüli, de ugyanakkor az azon kívüli kapcsolódó felületekre is kiterjedő – közrezárt terek izgalmas, változó átlátásokat biztosító háromdimenziós szövetének létrehozása is. A két épület eltérő helyzete miatt azok kialakítása is némileg eltérő módon alakult.

BRC

Tekintettel arra, hogy ez az épület közvetlenül az öböl partján, kiemelt pozícióban áll, a lakások átlag-alapterülete és a felhasznált anyagok minősége az alapként egyébként meghatározott igény-szintet is meghaladják. A lakásmix változatos, a lakások belmagassága az átlagnál nagyobb, 2,85 és 3 méter. Az épület tömege két különböző magasságú, egy F+6 és egy F+14 szintes toronyra és az őket összekötő F+3 szintes szárnyra tagolódik. Homlokzatát a körbefutó változó szélességű és mélységű teraszávok és az

Fotó: Bujnovszky Tamás

azok külső síkján kialakított korlátokból és a felsőbb szinteken rájuk helyezett, összehajtható üvegelemekből álló hártya határozza meg. Az épületek homlokzata szálcementburkolat, aminek az színei is fontos részeit képezték a megjelenésnek.

BRA

A BRA-épület a BRC-épület mögött áll. Tömege a parkolókat is magába foglaló, földszintes alaptömegre emelt, a kialakuló első emeleti belső kert köré szerkesztett együttes, ahol három ponton elhelyezett megnyitásokkal jött létre a négy darab változó magasságú lakotorony (F+5 és F+8 között). Az átvágások helyét és a tömegek magasságát a kilátási irányok ma-

Fotó: Bujnovszky Tamás

ximalizálása, az udvari légtérarányok optimalizálása határozta meg, ami alapvetően felértékelte a belső fekvésű lakásokat. A homlokzati anyaghasználatnál kísérletet tettünk a barátságos kézműves vakolat nagyvárosi átíratának létrehozására, így a durvább struktúrájú alapfelületeket vízszintes sávozású vakolt felületekkel bontottuk meg.

Mindkét épületnél fontos elv volt az egyes tömegelemek finom összekötése, illetve elválasztása a tervezett anyagokkal és szintónusokkal.

A földszinti térburkolatok és a zöldfelületi elemek, valamint a homlokzati jelrendszer az egész területre készült arcullattal összhangban valósultak meg. A tervezés során az épületek és a környezet megfogalmazásánál is domináltak az első épületek tervezőjét megillető előnyök és hátrányok, ide értve az első munkájának többletét és felelősségét is. Részt vehettünk egy városléptékű beruházás építészeti és arcullati hangulatának kialakításában, lefolytathattuk az azokkal kapcsolatos első egyeztetéseket, de talán akadt olyan elem is, amit az utánunk következő tervezők már nem engedhettek meg maguknak...

A BRA- és BRC-épületek végül a tervezett jó minőségben készültek el és az eredeti beépítési terv szerint már kapcsolódnak hozzájuk a következő tömbök épületei, tovább alakítva a korábban említett háromdimenziós szövetet. A Budapest építése számos tervező közreműködésével folyamatosan halad előre. Őszintén reméljük, hogy a beruházóval és a kivitelezővel közösen elért építészeti színvonal a befejezésig fenntartható.

Mostanában nagyon sok nagyobb lakóprojekt van előkészítés alatt. Azok sorsa a tervezőkön, tehát rajtunk is múlik. A megfelelő alaprajzok, műszaki megoldások, anyagok használata, az élhető, szerethető lakások, léptékek és a környezet kialakítása mind a jövőnk része, ezért úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos azokról felelősen dönteni. Ehhez kívánunk minden tervezőnek, barátunknak és kollégánknak sok erőt és megfelelő partnereket.

*Lukács István és Vikár András DLA
Ybl- és 3xPro Architectura-díjas építészek és a
Vikár és Lukács egész csapata*

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

Fotó: Bujnovszky Tamás

A Kingspan Evolution-panelek új gyártósorának megnyitása

A Kingspan Facades – az Architectural Facade Systems jól ismert és elismert gyártója – nem lassította le befektetéseinek ütemét. A gyártó a világjárvány okozta gazdasági visszaesés ellenére a terveknek megfelelően befejezte a modern Evolution-gyártósor megépítését az újhartyáni gyártóüzemben.

A Kingspan Facades küldetése az, hogy innovatív és fenntartható építészeti homlokzati megoldásokat tervezzen, fejlesszen és kínáljon, hogy megfeleljen az építészek és az építőipari szakemberek igényeinek az iparágak széles körében. A Kingspan-csoport részeként a Kingspan Facades folyamatosan dolgozik a modern és hatékony építkezési megoldások kifejlesztésén, miközben gondoskodik bolygónk jövőjéről.

A Kingspan Facades moduláris Evolution homlokzati rendszere egy innovatív megoldás, amely hatékonyan egyesíti az építési, szigetelési és befejező funkciókat egyetlen panelben. Az Evolution egyedülálló megoldás QuadCore® és IPN habmaggal, amely könnyebb és vékonyabb, mint ásványgyapot-megfelelője. Egy ilyen panel nemcsak megkönnyíti a munkát, hanem lehetővé teszi nagyobb, azonos épületkontúrú helyiségek kialakítását is. Lehetővé teszi a legeredettebb építészeti tervek gyors és egyszerű megvalósítását is. Segítségével funkcionális és szép középületek, irodaházak, bevásárlóközpontok és sportlétesítmények épülnek szerte a világon. Az építész számos szempont befolyásolásával, mint például a panelek méretei, az elemek elrendezése, a hézagok szélessége, a bevonat típusa és a színvilág, szabadon alakíthatja az épület megjelenését. A kiváló minőségű Evolution-panelek, amelyeket egy adott projekthez gyártottak, még merész építészeti elképzelések megvalósítását is lehetővé teszik.

Az újhartyáni (Magyarország) új gyártósor megépítésének fő oka az évről évre növekvő kereslet a sík profilozású Evolution-panelek iránt. Az új beruházásról szóló döntést a Kingspan-csoport igazgatósága 2021-ben hagyta jóvá, és még abban az évben megkezdődött a projekt megvalósítása.

A teljes csapat elkötelezettségének köszönhetően egy teljesen új gyártósort helyeztek üzembe alig egy év alatt.

– A beruházás végső költsége közel 1 millió €, és jelentősen növeli a cég termelési kapacitását, egyúttal környezetbarátabbá teszi a termelést. Emellett az erős fejlődési akarat, az egész csapat motiváltsága és a Kingspan stratégiájába vetett hit egyértelműen megerősíti az általunk választott üzleti út helyességét. A magyarországi újhartyáni beruházás javítja a cég működési hatékonyságát, termelési hatékonyságát és rugalmasságát. Ennek köszönhetően tovább fejlesztjük kompetenciáinkat az egész kelet-közép-európai régióban – hangsúlyozta Michał Pieczyski, a Kingspan Facades CEE ügyvezető igazgatója.

Az új félautomata Evolution-gyártósor fő előnye az Evolution visszahajtott élének jobb minősége és megismételhetősége, amely egyedivé és briliáns kialakításúvá teszi a panelt. Az új gyártósor növeli a hatékonyságot és javítja a teljes gyártási folyamat biztonságát.

Minden készülék modern megoldásokkal és technológiával van felszerelve, ami garantálja a gyártott panelek magas minőségét és a dolgozók biztonságát. A Kingspan-csoport a dolgozóira ügyelve korszerűsítette az üzemet is, így megfelel a szigorú Health & Safety követelményeknek és szabványoknak, a panelek gyártása az ISO-szabványok szerint történik.

A Kingspan Facades stabil partner, és dinamikusan fejlődik a homlokzati rendszerek kategóriájába tartozó termékek vezetőjeként és szakértőjeként. Mindezt a folyamatos termékfejlesztési munkának, a piaci részesedés növelésének és a következetesen megvalósított értékesítésbővítési stratégiának köszönhetjük Közép-Kelet-Európa országaiban.

Tiszta lapra – Budapest E épület

Fotó: Tóth Ádám

A Budapest masterplan egy elég részletekbe menő városi víziót fogalmazott meg. Hogyan lehet ehhez alkalmazkodni tervezőként?

Tóth Ádám: ADEPT készítette a várostervet. Az alapkonceptió szerint cikk-cakkos utcákat terveztek, hogy a tömegeket megmozgatva rálátást adjon a Dunára. Ez a koncepció nagyszámú rendileg már megalapozta a legtöbb épület kialakítását. Az épületek egy központi park körül lettek kiosztva úgy, hogy a nagyobb zajterhelést jelentő vasúti vonalakhoz az irodaházakat helyezték közelebb. A mestertervből egy hétoldalas kivonatot kaptunk, ami csak a mi épületünkre vonatkozott. Egy tájépítész csapat fogta össze az egész területet, ezzel egy egységes, az

egész városrészen átívelő koncepciót tudtak végigvinni a különböző projektek során.

Fernezeyi Gergely: Személy szerint nagyon előremutatónak tartom, hogy a nagyon alapos előkészítéssel tapasztalt nemzetközi szereplőt bízták meg. Végül egy nagyon átgondolt masterplant csináltak, amely – ahogy Ádám mondta – egészen a földszinti közterületek és a burkolatok alapvetéséig elment. A terv folytatásaként a fejlesztő eldöntötte, hogy egységes közlekedési rendszert és egységes építészeti víziót kíván megvalósítani. Amikor a házat terveztük, ebbe a vízióba kellett belehelyezkednünk. A tervezési feladatot meghatározta a masterplanhoz való viszony. A mesterterv meghatározta az épület tömegét, ami így jól illeszkedik az erős városi vízióba.

A Budaparton a sűrű beépítést az erőteljesen megmozgatott, változatos szintszámú tömegek jól oldják. Ez teszi lehetővé, hogy bár a mi házunk és a Duna között már vannak épületek, a rálátás a vízre több ponton is működik.

A Dombóvári úttal párhuzamos gyalogostengely mentén áll a házunk, ahol egy élettel teli utcát képzeltek a masterplan tervezői. Kifejezetten el akarták kerülni, hogy bevásárlóközpont-szerű, koncentrált kereskedelmet csináljanak, vissza akarták vinni az életet a közterekre. Ezért az épületek földszintjén kellett ezeket a kereskedelmi funkciókat kialakítanunk.

T. Á.: Ezt a gyalogosbarát zónát segíti, hogy az utcákon minimális autó parkol. A garázsba be tudsz jönni egy meghatározott útvonalon, de alapvetően nincs autós forgalom. Ez egy félig autómentes városi vízió.

Az elkészített szimulációk is meggyőzőek voltak számunkra. Például az egész projektre kiterjedő szélterhelés és szélterje-

Fotó: Tóth Ádám

dés-elemzésben megvizsgálták, hogy ezekkel a tömegekkel milyen légáramlások, milyen légállapotok alakulnak ki. A szagok terjedése volt például az egyik kritikus pont a megmozgalt tetőmagasságok miatt. Jelezték milyen forrásból merre terjedhetnek a szagok és a különböző széljárási viszonyok között melyek a legveszélyesebb helyek.

F. G.: Az akusztikai kalkulációkat még a szomszédos épületek megépítése nélkül is jól tudtuk használni a házon. Például itt fut el egy vasúti pálya, amelynek a zajterhelése meghatározta, hogy pontosan milyen magasan legyen az akusztikai védőfal vagy mely részeken kell emelt hanggátlási teljesítményű ablakokat betervezni. Érdekes lenne utólag is megvizsgálni, hogy ezek a szimulációk mennyire pontosan jelezték előre a kialakuló körülményeket.

Azt gondolom, hogy a körültekintő és részletes előkészítés kifejezetten előremutató fejlesztői hozzáállás. Nemcsak a fenntarthatóság miatt, hanem mert a nyugati világ példái is ezt mutatják. Szerintem Magyarországon nagyon sokszor nincsen kellőképpen előkészítve egy-egy ingatlanfejlesztés, pedig a problémák nagy részét így nyilván korán lehet kezelni. Itt az összes kritika mellett azt biztosan el lehet mondani, hogy rászánták az előkészítésre az időt. A Budapest-fejlesztés ebben biztosan kiemelkedő Magyarországon.

Milyen elvek mentén szervezték a házat?

F. G.: A masterplanból következően a két fő tömegünk a két egymás felé forduló L-alak lett, amiből következett, hogy két közlekedőmagunk lesz, két bejáratral.

Minden háznál téma, hogy a parkoló hova fér el. A Duna közelsége miatt logikus megfontolás volt, hogy a -1 szintnél nem megyünk lentebb, így a földszinten és a pincszinten fértek el

Fotó: Tóth Ádám

a parkolók. A földszinti parkolókkal kapcsolatban mindig felfelé, mennyire kommunikál az utcával, hogyan lehet elkerülni, hogy legyen egy teljesen süket homlokzatunk. Szerintem mi ezt az áttört terpesztettlemez-burkolattal és a földszinti kereskedelmi funkciókkal jól kezeltük.

Az első emelet az első lakószintünk és innen felfelé alaprajzi szerkesztést tekintve egy rutinszerű lakóház következik, azzal a csavarral, hogy a középfolyosós szerkesztést néhol igyekeztünk kiszabadítani a tömeg kiharapásával. Ez építészetileg egy karakteres külső tömeget eredményezett, és a hosszú szakaszokon közvetlen kilátás van a folyosón, ami egy más téri minőség.

Fotó: Tóth Ádám

Fotó: Tóth Ádám

Milyen lakásmix szerint kellett tervezni? Kik voltak a beruházó célközönsége?

F. G.: A fejlesztők döntő többsége ugyanazt csinálja, tehát létrehoz kis lakásokat is, nyilván fiataloknak vagy egyedülálló idősök számára, és vannak mindig nagyobbak, 2-3 szobás lakások, míg a felső szinten, ahol nagyobb teraszok kialakítására van lehetőség, a jobb módú közönség költözhet. Többnyire elég vegyes volt a mix ennél a háznál is, azzal együtt nyilván, hogy az új építésű házak négyzetméterára már meghatároz egy réteget, aki megengedheti magának.

T. Á.: Nekem az pozitív élmény volt, hogy mivel nagy, városi léptékű beruházásról van szó, ezért komplex szemlélettel kezelték a kialakuló lakásszámokat, ez adott egy kis rugalmasságot a tervezés során. Az első programban kevesebb lakás volt, mint amit fel tudtunk volna szerkeszteni, így nagy formálási szabadság adódott a tömegformálásban. Az általában szűkös garzonok ennél a projektnél a megszokottól nagyvonalúbbak

lettek. Az átlagos másfél, kétszobás lakások teszik a ház túlnyomó részét. Persze ebben is olvasható a beruházó új városközponttól vallott elképzelése.

Kivitelezés közben milyen nehézségek adódtak?

F. G.: Fontos, hogy a Property Market/Market olyan megrendelő, aki a profizmust a kivitelezésnél és a tervezésnél is képviselte. Nagyon sok – többnyire műszaki rutinhoz kapcsolódó – tudást hoztak a tervezőasztalhoz és ez adott egy olyan rendet és feszséget, ami jót tett a háznak.

Több esetben a Market teljes fejlesztés szintjén gondolkodott és tervezés során folyamatosan igyekezett az egyik épületnél levont tanulságokat a többinél is szinte azonnal kamatoztatni. Például ha egy másik ház kivitelezésénél kidolgoztak egy új műszaki megoldást vagy anyagot és az bevált, akkor nem haboztak megvizsgáltatni ennek az alkalmazhatóságát a mi házunkon is. Folyamatos technológiai keresés, sok-sok véleményezési körrel jellemezte a tervezést. Például érdekes, hogy a további házak előregyártott vasbeton paneles technológiával készülnek.

Már nálunk is tervezték ezt a váltást, de ekkorra már az alapozás elkészült és állt már pár szint a tartószerkezetből. Így amikor meg kellett vizsgálnunk, hogy a vakolt homlokzatról áttérjünk a szerelt szintmagas betonelemes burkolatra, a statikus volt a végső döntéshozó, már nem lett volna gazdaságos megerősíteni és átalakítani a szerkezetet és az alapozást. Bár nálunk már késő volt váltani, de a kivitelező számára ekkor elérhetővé vált technológiát a további házakba beépítette.

Egy ilyen nagy léptékű fejlesztésnél hogyan lehet egyedi karaktert adni egy háznak?

Fotó: Tóth Ádám

F. G.: Ennél a háznál pont szerettünk volna eltérni attól az arcultól, ami elkezdett kialakulni, többnyire a végigfutó erkélyekkel, a függőleges architektúrával. Nekünk azt volt az elképzelésünk, hogy ne ugyanazt az építészeti elemsort variáljuk át, hanem akár hagyományosabb karakterrel is, de gazdagítsuk az utcaképet. A további épületek az új paneles technológiával is tovább folytatják ezt a formai átértelmezést és az is látható, hogy egységes nyelvezetet beszélő építészeti karaktersorrá áll össze az egész beruházás.

A földszinten nagyon erősen kötött minket az városrész arculata színhasználatban, szignálációs elemekben, és ezek között a keretek között kellett megoldani a két nagy földszintfunkció kommunikációját a közterekkel. A boltknál értelemszerűen a nagy üvegfelületek adódtak, a garáznál pedig szerettünk volna részben áttört homlokzatot tervezni, nem annyira, hogy közvetlenül be lehessen látni a parkolóba, de azért engedje kommunikálni a ház belső életét az utcával. Ezért választottuk a terpesztett lemezt. Ez az ipari hatású anyag később nem csak a földszinten jelenik meg, mivel félprivát belátást enged, attól függően milyen szögben nézzük, a korlátokon is ezt alkalmaztuk és ezzel az egyik karakteres elemét adja a háznak.

Az emeleti színekről intenzív kommunikáció folyt a fejlesztővel. Mi először egy sötétebb színezetű, keményebb házat gondoltunk, de a városrész arculata szerint jellemzőbbek a világos színű házak. Így a fejlesztővel való egyetértésben a többiekhez illeszkedve világos vakolatot választottunk, egy karakteresebb színű csempével.

Ebből lett, hogy a kétféle homlokzati anyag értelmezi az építészeti tömegformálást. A világos színű vakolattal többnyire az épülettömeg burkát, míg a visszahúzott részeket a zöld csempével burkoltuk. Nagyon szép csempeszínt sikerült választani.

Fotó: Tóth Ádám

nunk, kicsit nosztalgikusan a Műgyetem folyosói lábatának majolikaszerű csempéjét juttatja eszembe. Bár nem mindenhol tudtuk az eredeti elképzelések szerint alkalmazni, de az építészeti továbbra is olvasható maradt, a gondolat követhető a házon.

A megszerzett tapasztalatokkal mit terveznétek máshogy?

F. G.: Távolabbra néző tanulságként én azt fogalmaznám meg, hogy valószínűleg feszebb házat terveznénk. Szigorúbb szerkesztést alkalmazva, a karakteres, nagy mozdulatok maradnának, de az apróbb mozdulatokból kevesebb lenne a tömegben.

T. Á.: Nekem is hasonló véleményem van, egyszerűbb, tisztább alaprajzokat terveznénk, fegyelmesebb tömegformálással, de gyakran egy-egy projekt ütemezése, a tervezés tempója nehezíti ezt. A mostani munkáimba már be tudom építeni ezeket a tapasztalatokat.

Az interjút készítette és szerkesztette: Szűcs Imre Ferenc.

Fotó: Tóth Ádám

Budapest IX., Ráday utca 57.

Fotó: Hlinka Zsolt

A Ráday u. 57. szám alatti a Lónyay utca felé átmenő telek üres foghijtelek volt a Belső-Ferencvárosban. A tömbjében egyetlen üres telek volt, egyedi, nyújtott ötszög alakú, délről kb. 25 méter magas északról 12 méter magas, tűzfalal, két utcafronttal rendelkezik, az egyik a Ráday, a másik a Lónyay utcára néz.

A lehetséges beépítések számát jelentősen lecsökkenti az összetett térbeli szituáció, a telek mérete, tájolása, a környező tűzfalak magassága és helyzete. A keretes beépítés, vagy annak valamilyen variációja rendkívül szűk belső udvart eredmé-

nyezne, egymásra néző lakásokkal, melyeknek jó része északi tájolású lenne. A beépítés a Ráday, illetve a Lónyay utcára néző szárnyat, illetve egy középső szárnyat irányoz elő. A szárnyakat egy középső lépcsőházból lehet elérni nyitott közlekedőkön keresztül. A szárnyak két belső udvart hoznak létre, melyek a jobb tájolás és a napfény irányába deformáltak. A kedvezőtlen északi oldalra így nem kerül lakás, a lépcsőház felmehet váltás nélkül a legmagasabb szintig, és a szárnyak a felső szinteken teraszokkal vissza tudnak lépcsőzni, erre a határoló tömbök közti magasságkülönbség miatt van szükség. Az udvarszélességek a szélesebb részekben megfelelnek a pesti belvárosi általános utcaméreteknek.

A telek átmenő jellegéből adódóan lehetőség nyílt a Ráday és a Lónyay utcai passzázzsal történő összenyitására, mely előnyös lehet a városrész, illetve a házban lakók részére is. A földszint a két belső udvarral, a Ráday és a Lónyay utcákkal egy szerves téregyüttest alkot, a passzázsból nyílik a lakóépület bejárata, illetve az első emeleti irodák bejárata. A passzázs az épületek között nyitott, az utcák felé nyitott éjszakára lezárható.

Az épület protézisként kapcsolódik a városi tömb, Belső-Ferencváros építészeti kontextusához. A Belső-Ferencváros zömmel az eklektikában, illetve a századfordulón formálódott sűrű beépítésű, de minőségi épületállománnyal rendelkező városi szövet, jellemzően belső udvaros, gangos elrendezéssel. A gang tipikusan helyi, pesti jellegzetesség. A ház a gang lehetséges, mai továbbvitelének irányait kutatja, némi századeleji, kora modern ízzel.

A homlokzat az épület arca az utca és a város felé. Nem több, de nem is kevesebb. A pesti eklektikus városkép, utcakép sok-

Fotó: Hlinka Zsolt

féle, különböző korban épült házakból áll össze. Romantikus, eklektikus, klasszicista, korai modern, art deco, modernista, posztmodern és még sorolhatnánk. Egyenként nehéz eldönteni, mihez is illeszkedjen egy új, kortárs épület, az arányokhoz, a tagoltságához, az aurához, a hangulathoz lehet illeszkedni. A homlokzat az eklektikus pesti homlokzat egyfajta kortárs újrafogalmazása, tagoltságának mértéke, léptékrendszere, nyílásaránya keresi a kapcsolódási pontokat a környék homlokzatarchitektúrájával. Az utcai homlokzatok építészeti hangúlyosabbak, az udvari homlokzatok egyszerűbbek a klasszikus építészet mintáját követve. Az utca felé síkban tagolt, reliefszerűen megoldozott, kapcsolt jura kőburkolat készül, fémlemezkeretekkel, illetve fémbetétekkel. A kőburkolat mindkét oldalon részben átfedül a tűzfalakra (vö. eklektika, reneszánsz, barokk palotahomlokzatok), valamint folytatódik a belső udvarokban, illetve az átjárókban is, egyéb helyeken az épület fehér vakolatarchitektúráját kap. A gangok hullámrács-korlátalatt készültek, mely utalás a gangos bérházak közel 100 éves anyaghasználatára is.

Építészet: sporaarchitects

Helyszín: Budapest IX. ker., Ráday utca 57.

Tervezés: 2016–2017

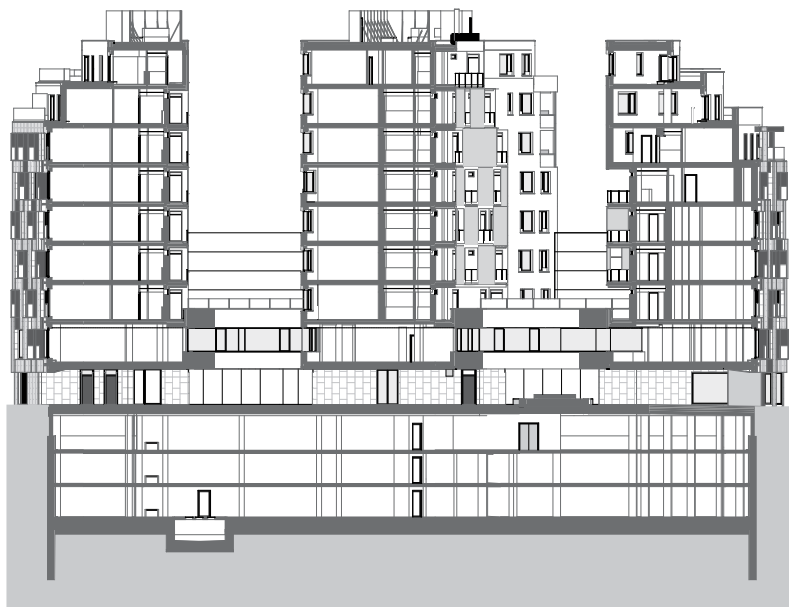
Építés: 2017–2021

Vezetőtervezők: Hatvani Ádám, Dékány Tibor

Projektépítész: Tarcali Dávid

Tervezőcsapat: Pásztor Bence, Tóth Máté, Kovács Gábor, Kosik Péter, Treszkai Anett, Boda Judit, Tripsánszki Zoltán

Statikus tervező: Wágner Csaba

Fotó: Hlinka Zsolt

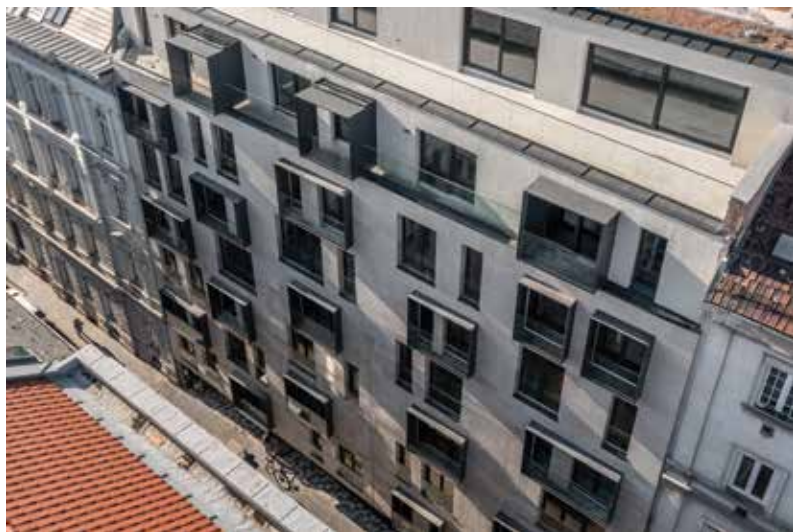
Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

Budapest IX., Erkel utca 18.

Fotó: Hlinka Zsolt

Fotó: Hlinka Zsolt

Az Erkel utcai épület tömegformálása a foghíjtelek furcsa hat-szög alakját, a korabeli belvárosi telekosztás logikáját követi, kihívást jelentett, hogy a városszövet befoltozásával létrejövő épülettömeg élhető környezetet definiáljon, fényt engedjen be a saját és a szomszéd belső udvarba, valamint takarja a tűzfalakat is. A ház utcai homlokzatának kőburkolatába a korábban itt álló romantikus lakóépület homlokzatának árnyékát gravíroztuk bele az építésztervekről ismerős árnyékolási technikával.

Az épület az utcáfronton folytatja az utca zárt sorú beépítését. A beépítés nyugatra néző U alakot formáz, északi és déli oldala fszt. + 8 szint magas, nyugati oldala a szomszéd beépítés felé fszt. + 3 szintes. Az utcai épületszárny a nyugati oldalon letakarja a szomszédos épületek tűzfalát, az északeleti oldalon egyrészt letakarja a szomszéd épület tűzfalát, a telek belseje felé fszt. + 3 szint magas udvari szárny készült. A telek belsejében a hátsó tűzfalhoz illesztve készül egy, az utcai traktussal megegyező magasságú hátsó szárny. Az utcáfronton a beépítés

Fotó: Hlinka Zsolt

zárt sorú, az udvar felé szabadtéri átjáró épül, mely éjszakára lezárható, ez egyben a szomszédos telek felé nyitható, a tömb-belsőben végigvezethető passzázs „bekészítése”.

A telken korábban egy romantikus-klasszicista (XIX. sz. közepe, vége) lakóépület állt, mely sokáig üresen állt és végül lebontottak. Az épület kora, városközpont-elhelyezkedése miatt a bontás nagy érzelmi vihart kavart (érthető módon), de azt megelőzően tudunkkal semmilyen szándék vagy cselekvés nem történt az épület megtartásának, hasznosításának irányában. Az új épület a pesti belváros eklektikus szövetében áll. Az első, amit a kortárs építészetten számonkérnek, az az illeszkedés. Hogyan lehet ehhez a kérdéshez hitelesen hozzáállni? Mit jelent a hitelesség ebben az esetben? Az épület ezekre a kérdésekre keresi a választ.

Építészet: sporaarchitects

Helyszín: Budapest IX. ker., Erkel utca 18.

Tervezés: 2016–2017

Építés: 2017–2021

Vezetőtervezők: Hatvani Ádám, Dékány Tibor

Projektépítész: Pásztor Bence

Tervezőcsapat: Tarcali Dávid, Tóth Máté, Kovács Gábor, Kosik Péter, Treszkai Anett, Boda Judit, Tripsánszky Zoltán, Lévai Marcell

Statikus tervező: Wágner Csaba

Fotó: Hlinka Zsolt

Szerelt kabinok, fürkék, paraván falak

*pontos méretre gyártva
kulcsrakész kivitelezéssel
rövid határidővel*

www.kabinyar.hu

Bello-Expert Kft. - 2112 Veresegyház, Erkel F. tér 1. - info@belloexpert.hu

Bemutatjuk az új Schöck Stacon®-rendszert

A hosszú betonszerkezeti elemekben a beton hőtágulása, zsugorodása vagy kúszása következtében jelentős kényszer igénybevételek léphetnek fel. Ezek repedéseket vagy egyéb károkat okoznak az építményben. Ezen okból dilatációs hézagokat kell kialakítani, melyek lehetővé teszik az épületelemek kényszermentes alakváltozását. Hagyományos építési technológia esetén a két dilatációs egységet külön-külön alá kell támasztani. A Schöck Dorn dilatációs nyírotüske alkalmazásával csak az egyik szerkezetrészt kell alátámasztani, mert a Dorn-elemek lehetővé teszik a dilatációs mozgást és a nyíróerők felvételét is.

Az évek óta ismert és elterjedt Schöck Dorn SLD és Dorn LD nyírotüsketípusokat most új termékgeneráció váltja fel. Noha első ránézésre nem tűnik fel komoly különbség a két termékgeneráció között, valójában a nagy teherbírású nyírotüskerendszer gyökeres áttervezésen esett át. Az új generáció egy többéves fejlesztés eredményeként jött létre. Számos vizsgálati eljárással ellenőrizték a tüske hossz- és keresztirányú mozgási képességét, a beton és az acél teherbírását, valamint a tűzállósági tulajdonságait is. Ennek eredménye a Schöck Stacon® SLD európai műszaki engedélye (ETA), amelyben az R 120 tűzállósági besorolás is szerepel.

A fejlesztőmérnökök 150 Dorn SLD-projektet vizsgáltak meg. Az itt felmerülő igények határozták meg a fejlesztés irányát:

- » Tapasztalatok alapján a különböző terhelési osztályú nyírotüskéket mindig a lehető legkisebb földérvastagsággal párosították, így a cél a nagyobb teherbírás elérése lett minél vékonyabb szerkezetben.
- » A korábbi rendszerénél nagy mennyiségű helyszíni csatlakozóvasalásra volt szükség, így a fejlesztés egyik feladata a kiegészítővasalás csökkentése lett.

A Schöck Stacon® SLD-nyírotüske két modulból áll: a tüske (Dorn) és a hüvely (Hülse) egységből. Mindkét oldali szerelvény gyárilag felhegesztett betonacél-armatúrával van ellátva, ami biztosítja a szerelvény lehorgonyzását a vasbeton szerkezetbe és a kiszakadás megakadályozását. A nagy teherbírású nyírotüske gondoskodik a két szerkezet együttdolgozásáról, miközben dilatációs hézagot is képez. A termék megengedi a szerkezet horizontális elmozdulását, függőleges (nyíró)erőket képes viselni és átadni. A „Q” jellel ellátott változat keresztirányú elmozdulást is képes kezelni.

Összefoglalva az új termékgeneráció előnyei:

- » Kevesebb helyszíni vasalás.
- » Nagyobb teherbírás vékonyabb szerkezetben.
- » Kevesebb nyírotüske szükséges azonos teher viseléséhez.
- » Kisebb tüksetávolság lehetséges.
- » Tűzállóság a tanúsítványba foglalva.
- » Kompaktabb termék, egyszerűbb elhelyezés.
- » Kedvezőbb ár azonos teherbírás esetén (a régi rendszerhez képest).

A Virgilio gyermekoktatási központ Locriban

Locri „Virgilio” oktatási központját, amely Reggio Calabria tartományban található, az egyedi építészeti tervezése és az építkezéshez használt anyagok teszik különlegessé. Mindössze kétszáz napot vett igénybe a megépítése és megfelel a legmagasabb biztonsági és energiahatékonysági szabványoknak.

A tervezés a környezetvédelemre, valamint az iskola lakóinak egészségére és biztonságára összpontosított, megfelelően a legmagasabb földrengés- és zöldépítési szabványoknak. Az építészeti komplexum létrehozásának motivációi a helyszín történetében rejlenek. Az egykor a Via Virgilion álló régi épület a helyiek nevezetessége volt: a hetvenes években épült, 106 tanulót fogadott.

Az idő múlásával és az iskoláskorú lakosság növekedésével azonban az épületet fokozatosan elhagyták, később használatra alkalmatlanná nyilvánították, és végül végleg bezárták.

A városi tanács ezért úgy döntött, hogy a legjobb, ha lebontják és újat építenek, és egy olyan létesítményt hoznak létre, amely ma már mind a nyolc helyi közösséget szolgálja.

Az épület bruttó alapterülete 1770 m². A külső falak fa tartóoszlopból épültek, míg a belső falak acélvázas, dupla rétegű gipszkartonból készültek (REI 120 tanúsítvánnyal).

Az egész épületgépészeti rendszer élvonalbeli: rendkívül energiahatékony VRF (változó hűtőközeg-áramlás) fűtés és légkondicionálás, valamint MVHR- (mechanikus szellőztetés hővisszanyeréssel) rendszerrel készült, amely folyamatosan friss levegőt juttat a helyiségekbe a kiváló beltéri levegőminőség érdekében.

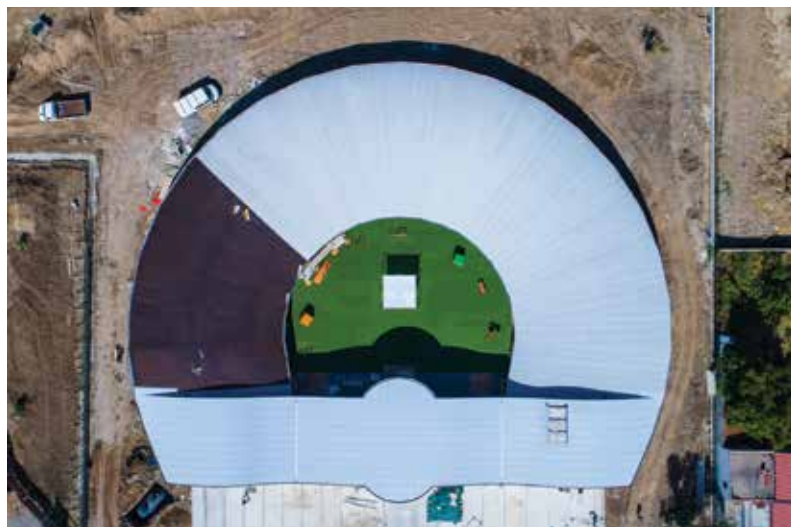
A falak teherhordó laminált faváza (REI 90-es besorolású) jellegzetes formát kapott – a képeken látható módon – félkör alakban. Az a tény, hogy az ADESO-termékcsalád ELASTOFLEX SA P 2 mm-es öntapadó bitumenes lemeze nyílt láng használata nélkül is felhordható, ideális tervezési opcióvá tette a faszervezetes tető csapadékvíz-szigetelésének első rétegére. A második, fedőréteg készítésére a PLANA P GR 4,5 White Reflect lemez bizonyult tökéletes megoldásnak, amelyet lenyűgöző fényvisszaverő képessége és hőemissziós képessége miatt választottak. Ezen túlmenően a PLANA P GR 4,5 White Reflect lemez segíti az épületet abban, hogy a fényvisszaverő felület tekintetében megfelelő minősítést érjen el. A környezeti energia fenntarthatóságát az ITACA Protokoll alapján értékelték.

Mindkét MAPEI-termék tökéletesen illeszkedik az épület ívelt és lekerekített kontúrjaihoz.

A fent felsorolt legmagasabb szintű építési és emberi kényelem biztosítására való összpontosítás nemcsak a magas energiahatékonyságot jelenti, hanem az épületben lakók hő-, akusztikai és vizuális komfortérzetét is szolgálja a biztonságuk biztosításán túl.

A FELHASZNÁLT MAPEI-TERMÉKEK JELLEMZŐI

Az ADESO-technológiával gyártott vízszigetelő lemezek kettős összetételűek: APP vagy SBS keverék az elemeknek kitett felső oldalon, és erősen öntapadó keverék az erősítőhordozó alsó oldalán. Az ADESO-technológiával készült öntapadó vízszigetelő lemezek a modern építési technológiákra jellemzően megkövetelt biztonságot, gyorsaságot és sokoldalú felhasználást szolgáltatják. Az ADESO öntapadó lemezeknek számos előnye van, többek között:

- » rövidebb kivitelezési idő,
- » alacsonyabb telepítési költségek,
- » a lemezek gyorsan, tisztán és egyszerűen felhordhatók,
- » vízhatlan lemezcsatlakozások,
- » fokozott biztonság a munkaterületen.

A PLANA P csapadékvíz-szigetelő, elasztó-plasztomer lemezek, kiváló teljesítményt nyújtanak. Polipropilénnel módosított desztillált bitumenkeverékből és méretstabilizált nem szőtt poliészter hordozóanyagból készülnek. A lemez általános jellemzői jó sokoldalúságot és alkalmazkodóképességet garantál a felhasználáshoz.

A PLANA P White Reflect innovatív fehér ásványi felületkezelésének előnyei:

- » Megnövelt komfortérzet az épületen belül a nyári hónapokban.
- » Kevesebb energiát igényel a légkondicionálás nyáron.
- » Az épület teljes burkolatának megnövelt energiahatékonysága.
- » A kiépített tetőfedő rendszerek és az alatta lévő teherhordó szerkezetek nagyobb méretállósága, kisebb mozgás, tágulás, repedés stb..
- » A vízszigetelő lemez megnövelt élettartama.
- » Csökkentett hősziget-hatás.

(X)

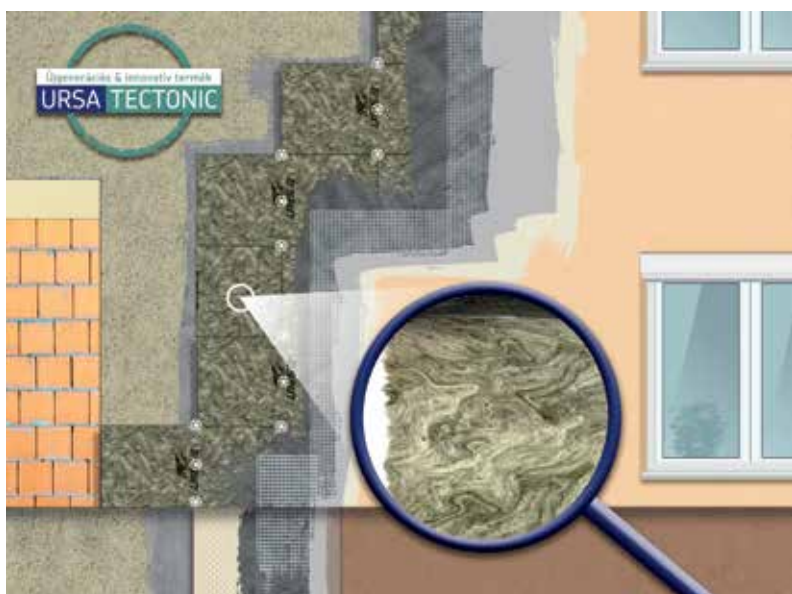

Szigeteléssel az energiatudatos épületekért

Talán sose volt még olyan lelkes felújítási láz, mint idén. A klímaválságból következő energiatakarékossági követelmények okán mindenkinek fejtörést okozott, mit tegyen, hogy ősztől a megszokott komfortban élhesse tovább életét kis lakjában. A nyári reklámdömpingből kihámozott hasznos tartalom pedig végül egy irányba mutatott: szigetelni kell.

Egy szigeteletlen vagy alig szigetelt épület hővesztesége igen tetemes: a homlokzatán át akár 35 százaléknyi hőt is veszíthet, és ehhez hozzáadva a tetőn át kéretlenül távozó további 25% hőveszteséget, a nem megfelelő minőségű nyílászárókon át elveszített 25%, valamint a padlón át távozó 15% hőt, egészen elszomorító adattal szembesülünk. 2022-től pedig ezek már nemcsak tudományos számok, amikre legyintünk, és tovább görgetjük a híreket, hanem előhírnökei a rezsiszámlákon látni nem kívánt hatalmas és költséges energiafogyasztásnak, mivel a házak eme hiányosságát a kényelem érdekében fűtéssel kell kompenzálni.

Ahhoz, hogy mindent megtegyünk a házak kézzel fogható – és pénztárcák súlyában mérhető – energiatakarékos működéséért, elengedhetetlen, hogy körbeszigeteljük „tetőtől talpig”. Első körben meg kell szüntetni a ház külső falán át kiszökni vágyó hő szabad útját, majd következnek a tető vagy a padlásfödém energetikai állapotának feljavítása. A tökéletes végeredmény érdekében fontos lesz még a jól szigetelő ajtók és ablakok beépítése és a fűtési-hűtési rendszer korszerűsítése is.

A „nejlonzacskó-effektus”

Családi házak esetében gyakori megoldás a vakolt külső homlokzati szigeteléssel ellátott épületfal. Ám itt jön az először légmentesen zárható nyílászárókkal ellátott, majd gyönyörűen körbeszigetelt – ám némileg „párafelhőbe zárt” – ház esete: ha a külső falakra nem páraáteresztő anyag kerül szigetelés gyanánt, az lezárja kifelé nemcsak a hő útját, hanem a ház (és persze a benne lakók) természetes párolgását is akadályozza. A mosott ruha is párolog, és a fürdőszoba is szeretne... Ha kifelé nem megy, akkor befelé, ezzel penészesedést és kellemetlen beltéri klímaérzetet is okozva a lakóterekben.

Mindez elkerülhető, ha „lélegző” szigetelőanyag felhasználásával, **páraáteresztő URSA TECTONIC FP ADVANCE „FACADE” szálal üvegyapott szigetelőtáblákkal** készítjük el a ház homlokzati szigetelésének rétegrendjét. A 160 mm vastag, speciális, magas minőségű ($\lambda=0,036$ W/mK) hőszigetelő anyagok non plus ultraként kiváló hangszigetelő képességgel is fel vannak szerelve, mely erősebb utcai hangterhelés mellett is sokkal csendesebbé teszi a házat.

A különlegesen gyűrt szálstruktúrájú URSA TECTONIC szigetelőanyag ez év elején jelent meg a magyar piacon, és feltörekvő népszerűségnek örvend mind a szakemberek, mind a lakosság körében. A termék nem éghető, összhangban a mindenkor érvényes Országos Tűzvédelmi Szabályzatban leírtakkal, melyben a homlokzati szigetelésekre vonatkozó tűzvédelmi követelményrendszer is megfogalmazták. Mivel függőlegesen felrögzített nagy testsűrűségű szigetelőtábláról van szó, ezért elengedhetetlen, hogy a szálal rétegelváltási szilárdsága és az anyag nyomószilárdsága is kitűnő legyen. Rendkívül előnyös, hogy érzéketlen a téli-nyári hőingadozásra, azaz nincs hőtágulása. Lábazati szigetelésként kiegészítve a fagyálló, csekély vízfelvételű, nagy mechanikai ellenálló képességű URSA XPS PLUS zárt cellás extrudált polisztirol hőszigetelő táblák alkalmazásával megoldódik nemcsak a ház külső falának téli hővédelme, hanem az épület belső tereinek nyári túlmelegedés elleni védelme, valamint a külső falszerkezet léghanggátlása is, mindezt a lakók maximális komfortja biztosításának érdekében.

URSA Salgótarján Zrt.

www.ursa.hu

Austrotherm hőszigetelő anyagok
Időtálló minőség

**A Graphisoftnak 40 éve volt egy álma,
melyet napjainkra túlszárnyaltunk.**

Duke Ellington School of Arts
CGS Architects,
Washington D.C., USA

Merdeka 118
Fender Katsalidis Architects
Kuala Lumpur, Malajzia

Szervita Square Building
DVM Group
Budapest, Magyarország

**Közel 1000 munkatársunk nevében
köszönjük a bizalmat!**

www.graphisoft.hu

GRAPHISOFT
Archicad®